

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิจัยเรื่อง การดำเนินการผลิตและแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิให้ได้มาตรฐานของเกษตรกรในอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการบรรยายประกอบตาราง ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ผลิตและแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิ

ตอนที่ 2 การดำเนินการผลิตข้าวหอมมะลิของเกษตรกร

ตอนที่ 3 การดำเนินการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิของเกษตรกร

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการผลิตและการแปรรูปข้าวกล้องงอก

ข้าวหอมมะลิของเกษตรกร

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินการผลิตข้าวหอมมะลิของเกษตรกร

ตอนที่ 6 ปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิของเกษตรกร

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ผลิตและแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิ

1.1 สภาพทางสังคม ได้แก่ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน ประสบการณ์ในการผลิตข้าวหอมมะลิ การได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตข้าวหอมมะลิ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกในกลุ่มผลิตข้าวหอมมะลิ ประสบการณ์ในการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิ การได้รับการรับรองมาตรฐานการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกในกลุ่มแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกรายละเอียด ดังตารางที่ 4.1- 4.2

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลส่วนตัวของเกษตรกร

n = 81

สถานภาพทางสังคม	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
อายุ		
35 ปีหรือน้อยกว่า	5	6.2
36 – 40 ปี	22	27.2
41 – 45 ปี	20	24.7
46 – 50 ปี	24	29.6
51 ปี หรือมากกว่า	10	12.3
minimum = 32 ปี	maximum = 61 ปี	
mean = 44.17 ปี	S.D. = 6.19 ปี	
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
3 คนหรือน้อยกว่า	13	16.0
4 – 6 คน	60	74.1
7 คน หรือมากกว่า	8	9.9
minimum = 1 คน	maximum = 9 คน	
mean = 4.67 คน	S.D. = 1.47 คน	
จำนวนแรงงานในครัวเรือน		
2 คนหรือน้อยกว่า	32	39.5
3 – 4 คน	43	53.1
5 คน หรือมากกว่า	6	7.4
minimum = 1 คน	maximum = 8 คน	
mean = 2.98 คน	S.D. = 1.14 คน	

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นข้อมูลส่วนตัวของเกษตรกรในอำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร ปรากฏผลดังนี้

1.1.1 อายุ จากการศึกษพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 29.6 อยู่ในช่วงอายุ 46 - 50 ปี ร้อยละ 27.2 อยู่ในช่วงอายุ 36 - 40 ปี ร้อยละ 24.7 มีอายุ 41 - 45 ปี ร้อยละ 12.3 มีอายุ 51 ปีหรือมากกว่าและร้อยละ 6.2 มีอายุ 35 ปี หรือน้อยกว่า อายุต่ำที่สุด 32 ปี และสูงสุด 61 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 44.17 ปี

1.1.2 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จากการศึกษพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 74.1 มีสมาชิกในครัวเรือน 4 - 6 คน ร้อยละ 16 มีสมาชิกในครัวเรือน 3 หรือน้อยกว่า และ ร้อยละ 9.9 มีสมาชิกในครัวเรือน 7 หรือมากกว่า โดยมีสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 1 คน สูงสุด 9 คน และมีค่าเฉลี่ย 4.67 คน

1.1.3 จำนวนแรงงานในครัวเรือน จากการศึกษพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 53.1 มีแรงงานในครัวเรือน 3 - 4 คน ร้อยละ 39.5 มีแรงงานในครัวเรือน 2 คนหรือน้อยกว่า และ ร้อยละ 7.4 มีแรงงานในครัวเรือน 5 คนหรือมากกว่า โดยมีแรงงานในครัวเรือนต่ำสุด 1 คน สูงสุด 8 คน และมีค่าเฉลี่ย 2.98 คน

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลด้านการผลิตและแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิของเกษตรกร

n = 81

สภาพทางสังคม	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
ประสบการณ์ในการผลิตข้าวหอมมะลิ		
15 ปีหรือน้อยกว่า	29	35.8
16 – 30 ปี	47	58.0
31 ปีหรือมากกว่า	5	6.2
minimum = 8 ปี	maximum = 40 ปี	
mean = 19.8 ปี	S.D. = 7.30 ปี	
การได้รับมาตรฐานการผลิตข้าวหอมมะลิ		
ได้รับการรับรอง	75	92.6
ไม่ได้รับการรับรอง	6	7.4
มาตรฐานการผลิตข้าวหอมมะลิ (n = 71)		
หน่วยงานรัฐ (กรมการข้าว)	71	100
ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มผลิตข้าวหอมมะลิ		
2 ปีหรือน้อยกว่า	42	51.9
3 – 6 ปี	33	40.7
7 ปีหรือมากกว่า	6	7.4
minimum = 1 ปี	maximum = 12 ปี	
mean = 3.0 ปี	S.D. = 2.37 ปี	

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n = 81

สภาพทางสังคม	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
ประสบการณ์ในการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิ		
1 ปีหรือน้อยกว่า	24	29.6
2 ปี	24	29.6
3 ปีหรือมากกว่า	33	40.7
minimum = 1 ปี	maximum = 3 ปี	
mean = 2.11 ปี	S.D. = 0.84 ปี	
การได้รับมาตรฐานการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิ		
ได้รับการรับรอง	36	55.6
ไม่ได้รับการรับรอง	45	44.4
มาตรฐานการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิ (n = 36)		
หน่วยงานรัฐ (กลุ่มจังหวัด)	36	100
ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิ		
1 ปีหรือน้อยกว่า	12	14.8
2 ปี	36	44.4
3 ปีหรือมากกว่า	33	40.7
minimum = 1 ปี	maximum = 3 ปี	
mean = 2.26 ปี	S.D. = 0.70 ปี	

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นข้อมูลด้านการผลิตและแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิของเกษตรกร ในอำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร ปรากฏผลดังนี้

1.1.4 ประสบการณ์ในการผลิตข้าวหอมมะลิ จากการศึกษพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 58.0 มีประสบการณ์ในการผลิตข้าวหอมมะลิ 16 - 30 ปี ร้อยละ 35.8 มีประสบการณ์ในการผลิตข้าวหอมมะลิ 15 ปีหรือน้อยกว่า และร้อยละ 6.2 มีประสบการณ์ในการผลิตข้าวหอมมะลิ 31 ปีหรือมากกว่า โดยมีประสบการณ์ในการผลิตข้าวหอมมะลิต่ำสุด 8 ปี สูงสุด 40 ปี และมีค่าเฉลี่ย 19.8 ปี

1.1.5 การได้รับมาตรฐานการผลิตข้าวหอมมะลิ จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 92.6 ได้รับมาตรฐานการผลิตข้าวหอมมะลิ และร้อยละ 7.4 ไม่ได้รับมาตรฐานการผลิตข้าวหอมมะลิ

1.1.6 มาตรฐานการผลิตข้าวหอมมะลิ จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานรัฐ (กรมการข้าว)

1.1.7 ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มผลิตข้าวหอมมะลิ จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 51.9 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มผลิตข้าวหอมมะลิ 2 ปีหรือน้อยกว่า ร้อยละ 40.7 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มผลิตข้าวหอมมะลิ 3 – 6 ปี และร้อยละ 7.4 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มผลิตข้าวหอมมะลิ 7 ปีหรือมากกว่า โดยมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มผลิตข้าวหอมมะลิ ต่ำสุด 1 ปี สูงสุด 12 ปี และมีค่าเฉลี่ย 3.0 ปี

1.1.8 ประสิทธิภาพในการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิ จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 40.7 มีประสิทธิภาพในการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิ 3 ปีหรือมากกว่า และร้อยละ 29.6 มีประสิทธิภาพในการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิ 2 ปีและ 1 ปีหรือน้อยกว่า โดยมีประสิทธิภาพในการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิต่ำสุด 1 ปี สูงสุด 3 ปี และมีค่าเฉลี่ย 2.11 ปี

1.1.9 การได้รับมาตรฐานการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิ จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 55.6 ได้รับมาตรฐานการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิ และร้อยละ 44.4 ไม่ได้รับมาตรฐานการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิ

1.1.10 มาตรฐานการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิ จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับมาตรฐานการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 100 ได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานรัฐ (กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2)

1.1.11 ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิ จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 44.4 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิ 2 ปี ร้อยละ 40.7 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิ 3 ปีหรือมากกว่า และร้อยละ 14.8 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิ 1 ปีหรือน้อยกว่า โดยมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิ ต่ำสุด 1 ปี สูงสุด 3 ปี และมีค่าเฉลี่ย 2.26 ปี

1.2 สภาพทางด้านเศรษฐกิจของเกษตรกร ได้แก่ รายได้ของครัวเรือนในภาคเกษตร รายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร รายจ่ายของครัวเรือนในภาคเกษตร สภาพหนี้สินของครัวเรือน และพื้นที่การถือครองรวมในภาคการเกษตร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกรายละเอียด ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลเศรษฐกิจของเกษตรกร

n = 81

สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ
รายได้จากการทำนา		
40,000 บาทหรือน้อยกว่า	22	27.2
40,001 - 100,000 บาท	48	59.3
100,001 บาท หรือมากกว่า	11	13.6
minimum = 10,000 บาท	maximum = 250,000 บาท	
mean = 73,753.09 บาท	S.D. = 48,676.81 บาท	
รายได้ในภาคการเกษตร		
50,000 บาทหรือน้อยกว่า	13	16.0
50,001 - 150,000 บาท	46	56.8
150,001 บาท หรือมากกว่า	22	27.2
minimum = 20,000 บาท	maximum = 400,000 บาท	
mean = 120,355.56 บาท	S.D. = 77,682.93 บาท	
รายได้นอกภาคการเกษตร (n = 74)		
10,000 บาทหรือน้อยกว่า	17	23.0
10,001 - 100,000 บาท	52	70.3
100,001 บาทหรือมากกว่า	5	6.8
minimum = 3,000 บาท	maximum = 130,000 บาท	
mean = 40,358.11 บาท	S.D. = 32,422.67 บาท	
รายจ่ายจากการทำนา		
10,000 บาทหรือน้อยกว่า	15	18.5
10,001 - 50,000 บาท	59	72.8
50,001 บาทหรือมากกว่า	7	8.6
minimum = 1,000 บาท	maximum = 150,000 บาท	
mean = 31,535.80 บาท	S.D. = 22,989.25 บาท	

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n = 81		
สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ
รายจ่ายในภาคการเกษตร		
10,000 บาทหรือน้อยกว่า	7	8.6
10,001 - 90,000 บาท	65	80.2
90,001 บาทหรือมากกว่า	9	11.1
minimum = 6,000 บาท	maximum = 360,000 บาท	
mean = 51,417.90 บาท	S.D. = 46,050.12 บาท	
หนี้สินของครัวเรือน (n = 75)		
50,000 บาทหรือน้อยกว่า	22	29.3
50,001 - 150,000 บาท	37	49.3
150,001 บาทหรือมากกว่า	16	21.3
minimum = 20,000 บาท	maximum = 600,000 บาท	
mean = 114,626.67 บาท	S.D. = 100,814.22 บาท	
พื้นที่ถือครองทางการเกษตรทั้งหมด (n = 81)		
5 ไร่หรือน้อยกว่า	3	3.7
6 – 40 ไร่	69	85.2
41 ไร่หรือมากกว่า	9	11.1
minimum = 4 ไร่	Maximum = 150 ไร่	
mean = 25.76 ไร่	S.D. = 18.73 ไร่	

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นข้อมูลข้อมูลเศรษฐกิจของเกษตรกร ของเกษตรกร ในอำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร ปรากฏผลดังนี้

1.2.1 รายได้จากการทำนา จากการศึกษพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 59.3 มีรายได้จากการทำนาช่วง 40,001 - 100,000 บาท ร้อยละ 27.2 มีรายได้จากการทำนา 40,000 บาทหรือน้อยกว่า และร้อยละ 13.6 มีรายได้จากการทำนา 100,000 บาทหรือมากกว่า โดยมีรายได้จากการทำนาเฉลี่ย 73,753.09 บาท

1.2.2 รายได้ในภาคการเกษตรทั้งหมด จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 56.8 มีรายได้รวมในภาคการเกษตรช่วง 50,001 - 150,000 บาท ร้อยละ 27.2 มีรายได้รวมในภาคการเกษตร 150,001 บาทหรือมากกว่า และร้อยละ 16.0 มีรายได้รวมในภาคการเกษตร 50,000 บาทหรือน้อยกว่า โดยมีรายได้รวมในภาคการเกษตรเฉลี่ย 120,355.56 บาท

1.2.3 รายได้นอกภาคการเกษตรทั้งหมด จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 70.3 มีรายได้รวมนอกภาคการเกษตรช่วง 10,001 - 100,000 บาท ร้อยละ 23.0 มีรายได้รวมนอกภาคการเกษตร 10,000 บาทหรือน้อยกว่า และร้อยละ 6.8 มีรายได้รวมนอกภาคการเกษตร 100,001 บาทหรือมากกว่า โดยมีรายได้รวมนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 40,358.11 บาท

1.2.4 รายจ่ายจากการทำนา จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 72.8 มีรายจ่ายจากการทำนาช่วง 10,001 - 50,000 บาท ร้อยละ 18.5 มีรายจ่ายจากการทำนา 10,000 บาทหรือน้อยกว่า และร้อยละ 8.6 มีรายจ่ายจากการทำนา 50,001 บาทหรือมากกว่า โดยมีรายจ่ายจากการทำนาเฉลี่ย 31,535.80 บาท

1.2.5 รายจ่ายในภาคการเกษตรทั้งหมด จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 80.2 มีรายจ่ายรวมในภาคการเกษตรช่วง 10,001 - 90,000 บาท ร้อยละ 11.1 มีรายจ่ายรวมในภาคการเกษตร 90,001 บาทหรือมากกว่า ร้อยละ 8.6 มีรายจ่ายรวมในภาคการเกษตร 10,000 บาทหรือน้อยกว่า โดยมีรายจ่ายรวมในภาคการเกษตรเฉลี่ย 51,417.90 บาท

1.2.6 หนี้สินของครัวเรือนทั้งหมด จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 49.3 มีหนี้สินของครัวเรือนทั้งหมดช่วง 50,001 - 150,000 บาท ร้อยละ 29.3 มีหนี้สินของครัวเรือนทั้งหมด 50,000 บาทหรือน้อยกว่า และร้อยละ 21.3 มีหนี้สินของครัวเรือนทั้งหมด 150,001 บาทหรือมากกว่า โดยมีหนี้สินของครัวเรือนทั้งหมดเฉลี่ย 114,626.67 บาท

1.2.7 พื้นที่ถือครองทางการเกษตรทั้งหมด จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 85.2 มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรทั้งหมดช่วง 6 - 40 ไร่ ร้อยละ 11.1 มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรทั้งหมด 41 ไร่หรือมากกว่า ร้อยละ 3.7 มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรทั้งหมด 5 ไร่หรือน้อยกว่า โดยมีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรทั้งหมดเฉลี่ย 25.76 ไร่

ตอนที่ 2 การดำเนินการผลิตข้าวหอมมะลิของเกษตรกร

จากการสัมภาษณ์เกษตรกรในอำเภอรามมูล จังหวัดยโสธรเกี่ยวกับการดำเนินการผลิตข้าวหอมมะลิตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าวหอมมะลิไทยใน 7 ข้อกำหนด ได้แก่ แหล่งน้ำ พื้นที่ปลูก การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อน

การเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การขนย้าย การเก็บรักษาและการรวบรวมข้าวเปลือก และการบันทึกข้อมูลและการตามสอบ สำหรับการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามของเกษตรกรนั้น ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยของจำนวนข้อในแต่ละขั้นตอนที่เกษตรกรปฏิบัติ แล้วนำมาปรับให้อยู่บนฐานของร้อยละ นำค่าร้อยละของการปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนมาจัดช่วงเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินระดับการปฏิบัติของเกษตรกร โดยกำหนดเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าร้อยละของการปฏิบัติ 90.01 - 100.00	เท่ากับ มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด
ค่าร้อยละของการปฏิบัติ 80.01 - 90.00	เท่ากับ มีระดับการปฏิบัติมาก
ค่าร้อยละของการปฏิบัติ 70.01 - 80.00	เท่ากับ มีระดับการปฏิบัติปานกลาง
ค่าร้อยละของการปฏิบัติ 60.01 - 70.00	เท่ากับ มีระดับการปฏิบัติน้อย
ค่าร้อยละของการปฏิบัติ ร้อยละ 60 หรือต่ำกว่า	เท่ากับ มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.4 การดำเนินการผลิตข้าวหอมมะลิของเกษตรกร

n = 81

ข้อกำหนดวิธีปฏิบัติ/เกณฑ์ที่กำหนด	การปฏิบัติของเกษตรกร		
	จำนวน	ร้อยละ	ความหมาย
1. แหล่งน้ำและคุณภาพน้ำ น้ำที่ใช้ต้องได้จากแหล่งที่ไม่มีสภาพแวดล้อมซึ่งก่อให้เกิดการปนเปื้อน	81	100.0	ปฏิบัติมากที่สุด
2. พื้นที่เพาะปลูก ต้องเป็นพื้นที่ที่ไม่มีวัตถุอันตรายที่จะทำให้เกิดการตกค้างหรือปนเปื้อนในผลผลิต	81	100.0	ปฏิบัติมากที่สุด
3. การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร			
3.1 ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้พื้นฐานในการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ถูกต้องและปลอดภัย	63	77.8	ปฏิบัติปานกลาง
3.2 ให้ใช้ตามคำแนะนำของกรมการข้าวหรือกรมวิชาการเกษตร และคำแนะนำในฉลากที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	78	96.3	ปฏิบัติมากที่สุด

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n = 81

ข้อกำหนดวิธีปฏิบัติ/เกณฑ์ที่กำหนด	การปฏิบัติของเกษตรกร		
	จำนวน	ร้อยละ	ความหมาย
3.3 ห้ามใช้วัตถุอันตรายที่ระบุในทะเบียนวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ห้ามใช้ และกรณีที่เกิดเพื่อส่งออก ห้ามใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ประเทศคู่ค้าห้ามใช้	57	70.4	ปฏิบัติปานกลาง
4. การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิต			
4.1 การผลิตเพื่อให้ได้ข้าวเปลือกตรงตามพันธุ์			
4.1.1 การเลือกเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพตรงตามพันธุ์ และมาจากแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ที่เชื่อถือได้	60	74.1	ปฏิบัติปานกลาง
4.1.2 การจัดการการปลูกและการดูแลเพื่อลดปริมาณข้าวเรือและข้าวพันธุ์อื่นปนและมีการบันทึกข้อมูล	75	92.6	ปฏิบัติมากที่สุด
4.1.3 จำนวนต้นของข้าวพันธุ์อื่นปนให้มีได้ไม่เกิน 2%	81	100.0	ปฏิบัติมากที่สุด
4.2 การป้องกันกำจัดศัตรูพืช และความเสียหายของผลผลิตจากศัตรูพืช			
4.2.1 สำรวจการเข้าทำลายของศัตรูพืชที่มีผลต่อข้าว	81	100.0	ปฏิบัติมากที่สุด
4.2.2 มีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชและข้าววัชพืชอย่างมีประสิทธิภาพด้วยวิธีที่เหมาะสมตามคำแนะนำของกรมการข้าวหากใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรให้ใช้ตามข้อกำหนดข้อ 3	81	100.0	ปฏิบัติมากที่สุด

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n = 81

ข้อกำหนดวิธีปฏิบัติ/เกณฑ์ที่กำหนด	การปฏิบัติของเกษตรกร		
	จำนวน	ร้อยละ	ความหมาย
5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว			
5.1 การจัดการเพื่อให้ได้ข้าวเปลือกที่มีคุณภาพการสีดี โดยเก็บเกี่ยวในระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้ข้าวเปลือกมีคุณภาพการสีที่ได้ข้าวเต็มเมล็ดและต้นข้าว ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนดตามมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง ข้าวหอมมะลิไทย โดยเก็บเกี่ยวที่ระยะการเก็บเกี่ยวเมื่อ - รวงข้าวมีอายุ 25 วัน ถึง 35 วันหลังวันออกดอก - หรือ รวงข้าวอยู่ในระยะพลับพลึง ซึ่งเมล็ดข้าวเปลือกในรวงสุกเหลืองไม่น้อยกว่าสามในสี่ส่วนของรวง	66	81.5	ปฏิบัติมาก
5.2 การเก็บเกี่ยวและการนวด			
5.2.1 อุปกรณ์ เครื่องมือ และภาชนะบรรจุที่ใช้ในการเก็บเกี่ยวและนวดข้าวต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพของผลิตผล และไม่ทำให้เกิดการปนของข้าวพันธุ์อื่น	48	59.3	ปฏิบัติน้อยที่สุด
5.2.2 วิธีการเก็บเกี่ยวต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพของผลิตผล และไม่ทำให้เกิดการปนของข้าวพันธุ์อื่น	45	55.6	ปฏิบัติน้อยที่สุด
5.2.3 กรณีนวดด้วยเครื่องหรือเก็บเกี่ยวด้วยเครื่องเกี่ยวนวด ถ้าเกี่ยวข้าวพันธุ์อื่นมาก่อนต้องกำจัดข้าวพันธุ์อื่นที่ตกค้างในเครื่องออก	63	77.8	ปฏิบัติปานกลาง
5.3 ความชื้นของข้าวเปลือก และการลดความชื้น			
5.3.1 หากไม่ได้จำหน่ายเป็นข้าวเปลือกสด ให้เริ่มลดความชื้นภายใน 24 ชั่วโมงหลังการเก็บเกี่ยว	78	96.3	ปฏิบัติมากที่สุด

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n = 81

ข้อกำหนดวิธีปฏิบัติ/เกณฑ์ที่กำหนด	การปฏิบัติของเกษตรกร		
	จำนวน	ร้อยละ	ความหมาย
5.3.2 วิธีการลดความชื้นต้องไม่ทำให้เมล็ดข้าวเปลือกเกิดการแตกหัก จนสีได้ข้าวเต็มเมล็ดและต้นข้าวต่ำ กว่าข้อกำหนดในมาตรฐานสินค้าเกษตรเรื่อง ข้าวหอมมะลิไทย	48	59.3	ปฏิบัติน้อยที่สุด
5.3.3 เมล็ดข้าวเปลือกแห้งสำหรับการซื้อขายต้องมีความชื้นไม่เกิน 15% และสำหรับการเก็บรักษาต้องไม่เกิน 14%	60	74.1	ปฏิบัติปานกลาง
6. การขนย้าย การเก็บรักษาและการรวบรวมข้าวเปลือก			
6.1 อุปกรณ์ ภาชนะบรรจุ และพาหนะที่ใช้ในการขนย้าย และการเก็บรักษาต้องสะอาด สามารถป้องกันผลกระทบต่อคุณภาพของข้าวเปลือก และป้องกันการปนเปื้อนจากอันตรายและสิ่งแปลกปลอมที่มีผลต่อความปลอดภัยในการบริโภค รวมทั้งไม่ทำให้เกิดการปนของข้าวพันธุ์อื่น	75	92.6	ปฏิบัติมากที่สุด
6.2 สถานที่เก็บรวบรวม และสถานที่เก็บรักษาต้องถูกสุขลักษณะ สะอาดและมีการถ่ายเทอากาศดี สามารถป้องกันการปนเปื้อน	81	100.0	ปฏิบัติมากที่สุด
6.3 วิธีการขนย้าย การเก็บรักษา และรวบรวมข้าวเปลือก ต้องไม่ทำให้ข้าวเปลือกเสียหายและทำให้เกิดการปนของข้าวพันธุ์อื่น และ กรณีผลิตข้าวหลายพันธุ์ ต้องมีการจัดการเพื่อป้องกันการปนของข้าวต่างพันธุ์ได้	81	100.0	ปฏิบัติมากที่สุด

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n = 81

ข้อกำหนดวิธีปฏิบัติ/เกณฑ์ที่กำหนด	การปฏิบัติของเกษตรกร		
	จำนวน	ร้อยละ	ความหมาย
6.4 ข้าวเปลือกที่อยู่ระหว่างการเก็บรักษา และขนย้าย ต้องมีการระบุข้อมูลรหัส หรือ เครื่องหมาย ให้สามารถทราบแหล่งที่มาของข้าวเปลือกได้	81	100.0	ปฏิบัติมากที่สุด
7. การบันทึกข้อมูลและการตามสอบ ต้องมีการบันทึกข้อมูลเพื่อให้สามารถตรวจประเมิน และตามสอบได้เกี่ยวกับ (1) แหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์ (2) แหล่งน้ำใช้ (3) การเตรียมดิน (4) การกำจัดต้นของข้าวพันธุ์อื่นปน (5) การสำรวจการเข้าทำลายของศัตรูพืชและการจัดการ (6) การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร (7) การเก็บเกี่ยวและการนวดข้าว (8) การลดความชื้นข้าวเปลือก (9) การบรรจุข้าวเปลือก และการเก็บรักษา และ (10) แหล่งที่มา และการจำหน่ายข้าวเปลือก	43	53.1	ปฏิบัติน้อยที่สุด

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นข้อมูลการดำเนินการผลิตข้าวหอมมะลิของเกษตรกรในอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ สามารถจัดกลุ่มตามระดับการปฏิบัติจากเกณฑ์ข้อกำหนดทั้งหมด 22 ประเด็น พบว่า เกษตรกรมีการปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าวหอมมะลิไทยในระดับมากที่สุด 12 ประเด็น ระดับมาก 1 ประเด็น และระดับปานกลาง 5 ประเด็น และระดับน้อยที่สุด 4 ประเด็น ดังนี้

2.1 ระดับปฏิบัติมากที่สุด เกษตรกรปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าวหอมมะลิไทยในระดับมากที่สุด 12 ประเด็น ดังนี้

- 1) ข้อ 1 แหล่งน้ำและคุณภาพน้ำ
- 2) ข้อ 2 พื้นที่เพาะปลูก
- 3) ข้อ 3.2 ให้ใช้ตามคำแนะนำของกรมการข้าวหรือกรมวิชาการเกษตร และคำแนะนำในฉลากที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- 4) ข้อ 4.1.2 การจัดการการปลูกและการดูแลเพื่อลดปริมาณข้าวเรือและข้าวพันธุ์อื่นปนและมีการบันทึกข้อมูล
- 5) ข้อ 4.1.3 จำนวนต้นของข้าวพันธุ์อื่นปนให้มีได้ไม่เกิน 2%
- 6) ข้อ 4.2.1 สำรวจการเข้าทำลายของศัตรูพืชที่มีผลต่อข้าว
- 7) ข้อ 4.2.2 มีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชและข้าววัชพืชอย่างมีประสิทธิภาพด้วยวิธีที่เหมาะสมตามคำแนะนำของกรมการข้าวหากใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรให้ใช้ตามข้อกำหนด
- 8) ข้อ 5.3.1 หากไม่ได้จำหน่ายเป็นข้าวเปลือกสด ให้เริ่มลดความชื้นภายใน 24 ชั่วโมงหลังการเก็บเกี่ยว
- 9) ข้อ 6.1 อุปกรณ์ ภาชนะบรรจุ และพาหนะที่ใช้ในการขนย้าย และการเก็บรักษาต้องสะอาด สามารถป้องกันผลกระทบต่อคุณภาพของข้าวเปลือก และป้องกันการปนเปื้อนจากอันตรายและสิ่งแปลกปลอมที่มีผลต่อความปลอดภัยในการบริโภค รวมทั้งไม่ทำให้เกิดการปนของข้าวพันธุ์อื่น
- 10) ข้อ 6.2 สถานที่เก็บรวบรวม และสถานที่เก็บรักษาต้องถูกสุขลักษณะ สะอาด และมีการถ่ายเทอากาศดีสามารถป้องกันการปนเปื้อน
- 11) ข้อ 6.3 วิธีการขนย้าย การเก็บรักษา และรวบรวมข้าวเปลือก ต้องไม่ทำให้ข้าวเปลือกเสียหาย และทำให้เกิดการปนของข้าวพันธุ์อื่น และ กรณีผลิตข้าวหลายพันธุ์ ต้องมีการจัดการเพื่อป้องกันการปนของข้าวต่างพันธุ์ได้
- 12) ข้อ 6.4 ข้าวเปลือกที่อยู่ระหว่างการเก็บรักษา และขนย้าย ต้องมีการระบุข้อมูลรหัส หรือ เครื่องหมาย ให้สามารถทราบแหล่งที่มาของข้าวเปลือกได้

2.2 ระดับปฏิบัติมาก เกษตรกรปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าวหอมมะลิไทยในระดับมาก 1 ประเด็น คือ ข้อ 5.1 การจัดการเพื่อให้ได้ข้าวเปลือกที่มีคุณภาพการสีดี โดยเก็บเกี่ยวในระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้ข้าวเปลือกมีคุณภาพการสีที่ได้ข้าวเต็มเมล็ดและต้นข้าว ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนดตามมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง ข้าวหอมมะลิไทย โดยเก็บเกี่ยวที่ระยะการเก็บเกี่ยวเมื่อ

- รวงข้าวมีอายุ 25 วัน ถึง 35 วันหลังวันออกดอก
- หรือ รวงข้าวอยู่ในระยะพลับพลึง ซึ่งเมล็ดข้าวเปลือกในรวงสุกเหลืองไม่น้อยกว่าสามในสี่ส่วนของรวง

2.3 ระดับปฏิบัติปานกลาง เกษตรกรปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าวหอมมะลิไทยในระดับปานกลาง 5 ประเด็น ดังนี้

- 1) ข้อ 3.1 ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้พื้นฐานในการใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตรที่ถูกต้องและปลอดภัย
- 2) ข้อ 3.3 ห้ามใช้วัตถุดิบทรายที่ระบุในทะเบียนวัตถุดิบทรายทางการเกษตรที่ห้ามใช้ และกรณีที่เกิดเพื่อส่งออก ห้ามใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตรที่ประเทศคู่ค้าห้ามใช้
- 3) ข้อ 4.1.1 การเลือกเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพตรงตามพันธุ์ และมาจากแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ที่เชื่อถือได้
- 4) ข้อ 5.2.3 กรณีนวดด้วยเครื่องหรือเก็บเกี่ยวด้วยเครื่องเกี่ยวนวด ถ้าเกี่ยวข้าวพันธุ์อื่นมาก่อนต้องกำจัดข้าวพันธุ์อื่นที่ตกค้างในเครื่องออก
- 5) ข้อ 5.3.3 เมล็ดข้าวเปลือกแห้งสำหรับการซื้อขายต้องมีความชื้นไม่เกิน 15% และสำหรับการเก็บรักษาต้องไม่เกิน 14%

2.4 ระดับปฏิบัติขั้นสุดท้าย เกษตรกรปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าวหอมมะลิไทยในระดับขั้นสุดท้าย 4 ประเด็น ดังนี้

- 1) ข้อ 5.2.1 อุปกรณ์ เครื่องมือ และภาชนะบรรจุที่ใช้ในการเก็บเกี่ยวและนวดข้าว ต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพของผลิตผล และไม่ทำให้เกิดการปนของข้าวพันธุ์อื่น
- 2) ข้อ 5.2.2 วิธีการเก็บเกี่ยวต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพของผลิตผล และไม่ทำให้เกิดการปนของข้าวพันธุ์อื่น
- 3) ข้อ 5.3.2 วิธีการลดความชื้นต้องไม่ทำให้เมล็ดข้าวเปลือกเกิดการแตกหัก จนสีได้ข้าวเต็มเมล็ดและต้นข้าวดำ กว่าข้อกำหนดในมาตรฐานสินค้าเกษตรเรื่อง ข้าวหอมมะลิไทย
- 4) ข้อ 7 การบันทึกข้อมูลและการตรวจสอบ ต้องมีการบันทึกข้อมูลเพื่อให้สามารถตรวจประเมิน และตรวจสอบได้

ตอนที่ 3 การดำเนินการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิของเกษตรกร

จากการสัมภาษณ์เกษตรกรในอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษเกี่ยวกับการดำเนินการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิตามการปฏิบัติที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกใน 10 ข้อกำหนด ได้แก่ สถานที่ผลิต เครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก การควบคุมการปฏิบัติงาน การเก็บรักษา การบำรุงรักษาและการสุขาภิบาล การขนส่ง สุขลักษณะส่วนบุคคล การฝึกอบรม และการบันทึกข้อมูล ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยของจำนวนข้อในแต่ละขั้นตอนที่เกษตรกรปฏิบัติแล้วนำมาปรับให้อยู่บนฐานของร้อยละ นำค่าร้อยละของการปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนมาจัดช่วงเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินระดับการปฏิบัติของเกษตรกร โดยกำหนดเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าร้อยละของการปฏิบัติ 90.01 - 100.00	เท่ากับ มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด
ค่าร้อยละของการปฏิบัติ 80.01 - 90.00	เท่ากับ มีระดับการปฏิบัติมาก
ค่าร้อยละของการปฏิบัติ 70.01 - 80.00	เท่ากับ มีระดับการปฏิบัติปานกลาง
ค่าร้อยละของการปฏิบัติ 60.01 - 70.00	เท่ากับ มีระดับการปฏิบัติน้อย
ค่าร้อยละของการปฏิบัติ ร้อยละ 60 หรือต่ำกว่า	เท่ากับ มีระดับการปฏิบัติต่ำที่สุด

3.1 การดำเนินการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิของเกษตรกรด้านสถานที่ผลิต เครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก

ตารางที่ 4.5 การดำเนินการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิของเกษตรกรด้านสถานที่ผลิต เครื่องมือ
เครื่องจักรและอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก

n = 81

ข้อกำหนดวิธีปฏิบัติ/เกณฑ์ที่กำหนด	การปฏิบัติของเกษตรกร		
	จำนวน	ร้อยละ	ความหมาย
1. สถานที่ผลิต			
1.1 ทำเลที่ตั้ง			
1.1.1 อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ชุมชน	81	100.0	ปฏิบัติมากที่สุด
1.1.2 อยู่ในบริเวณที่ไม่ทำให้ข้าวกล้องงอกเกิดการปนเปื้อน	0	0.0	ไม่ปฏิบัติ
1.2 อาคารผลิตและพื้นที่การปฏิบัติงาน			
1.2.1 โครงสร้างอาคาร พื้น ผนัง และเพดาน ต้องแข็งแรง ทนทาน บำรุงรักษาและทำความสะอาดง่าย	0	0.0	ไม่ปฏิบัติ
1.2.2 บริเวณที่ผลิตต้องออกแบบให้มีพื้นที่เพียงพอ สะดวกในการปฏิบัติงาน แยกเป็นสัดส่วนชัดเจน และไม่อยู่ใกล้ห้องสุขา	57	70.4	ปฏิบัติปานกลาง
1.2.3 มีมาตรการป้องกันสัตว์เลื้อย และสัตว์พาหะนำโรค	51	63.0	ปฏิบัติน้อย

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

n = 81

ข้อกำหนดวิธีปฏิบัติ/เกณฑ์ที่กำหนด	การปฏิบัติของเกษตรกร		
	จำนวน	ร้อยละ	ความหมาย
2. เครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์			
2.1 ต้องเป็นชนิด ประเภท และขนาดเหมาะสมกับกำลังการผลิต	81	100.0	ปฏิบัติมากที่สุด
2.2 ต้องแข็งแรง ทนทาน ทำด้วยวัสดุที่เหมาะสม ไม่มีชิ้นส่วนหลุดหรือกะเทาะลงปนเปื้อน และไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค	81	100.0	ปฏิบัติมากที่สุด
2.3 ตรวจสอบประสิทธิภาพ และความถูกต้องของเครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์ก่อนใช้งาน	54	66.7	ปฏิบัติน้อย
2.4 ทำความสะอาด และบำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ	81	100.0	ปฏิบัติมากที่สุด
3. สิ่งอำนวยความสะดวก			
3.1 บริเวณที่ปฏิบัติงาน ต้องมีอากาศถ่ายเทได้ดี	81	100.0	ปฏิบัติมากที่สุด
3.2 มีแสงสว่างเพียงพอในการปฏิบัติงาน	81	100.0	ปฏิบัติมากที่สุด
3.3 น้ำที่ใช้ทำความสะอาด แห่ หรือนึ่งต้องสะอาด ไม่มีสิ่งปนเปื้อนที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค โดยมีคุณภาพขึ้นตามมาตรฐานน้ำบาดาลบริโภค	48	59.3	ปฏิบัติน้อยที่สุด
3.4 มีสถานที่เก็บสารเคมีที่ปลอดภัยและแยกเป็นสัดส่วน	54	66.7	ปฏิบัติน้อย
3.5 มีการทำความสะอาด การระบายน้ำและการกำจัดของเสียอย่างเพียงพอ	57	70.4	ปฏิบัติปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นข้อมูลสภาพการดำเนินการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิด้านสถานที่ผลิต เครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกของเกษตรกรซึ่งเป็นผู้ผลิตและแปรรูปข้าวหอมมะลิ ในอำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร สามารถจัดกลุ่มตามระดับการปฏิบัติจากเกณฑ์ข้อกำหนดทั้งหมด 14 ประเด็น พบว่าเกษตรกรมีการปฏิบัติตามการปฏิบัติที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกในระดับมากที่สุด 6 ประเด็น ระดับปานกลาง 2 ประเด็น ระดับน้อย 3 ประเด็น ระดับน้อยที่สุด 1 ประเด็นและไม่ปฏิบัติ 2 ประเด็น ดังนี้

3.1.1 ระดับปฏิบัติมากที่สุด เกษตรกรปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกในระดับมากที่สุด 6 ประเด็น ดังนี้ 1)

- 1) ข้อ 1.1.1 อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ชุมชน
- 2) ข้อ 2.1 ต้องเป็นชนิด ประเภท และขนาดเหมาะสมกับกำลังการผลิต
- 3) ข้อ 2.2 ต้องแข็งแรง ทนทาน ทำด้วยวัสดุที่เหมาะสม ไม่มีชิ้นส่วนหลุดหรือกะเทาะลงปนเปื้อน และไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค
- 4) ข้อ 2.4 ทำความสะอาด และบำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ
- 5) ข้อ 3.1 บริเวณที่ปฏิบัติงาน ต้องมีอากาศถ่ายเทได้ดี
- 6) ข้อ 3.2 มีแสงสว่างเพียงพอในการปฏิบัติงาน

3.1.2 ระดับปานกลาง เกษตรกรปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกในระดับปานกลาง 2 ประเด็น ดังนี้

- 1) ข้อ 1.2.2 บริเวณที่ผลิตต้องออกแบบให้มีพื้นที่เพียงพอ สะดวกในการปฏิบัติงาน แยกเป็นสัดส่วนชัดเจน และไม่อยู่ใกล้ห้องสุขา
- 2) ข้อ 3.5 มีการทำความสะอาด การระบายน้ำและการกำจัดของเสียอย่างเพียงพอ

3.1.3 ระดับน้อย เกษตรกรปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกในระดับน้อย 3 ประเด็น ดังนี้

- 1) ข้อ 1.2.3 มีมาตรการป้องกันสัตว์เลื้อย และสัตว์พาหะนำโรค
- 2) ข้อ 2.3 ตรวจสอบประสิทธิภาพ และความถูกต้องของเครื่องมือเครื่องจักรและอุปกรณ์ก่อนใช้งาน
- 3) ข้อ 3.4 มีสถานที่เก็บสารเคมีที่ปลอดภัยและแยกเป็นสัดส่วน

3.1.4 ระดับน้อยที่สุด เกษตรกรปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกในระดับน้อยที่สุด 1 ประเด็น คือ ข้อ 3.3 น้ำที่ใช้ทำความสะอาด แช่ หรือนึ่งต้องสะอาดไม่มีสิ่งปนเปื้อนที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค โดยมีคุณภาพขั้นต่ำตามมาตรฐานน้ำบาดาลบริโภค

3.1.5 ไม่ปฏิบัติ เกษตรกรไม่มีการปฏิบัติ หรือไม่สามารถทำได้ตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอก 2 ประเด็น คือ

- 1) ข้อ 1.1.2 อยู่ในบริเวณที่ไม่ทำให้ข้าวกล้องงอกเกิดการปนเปื้อน
- 2) ข้อ 1.2.1 โครงสร้างอาคาร พื้น ผนัง และเพดาน ต้องแข็งแรง ทนทาน บำรุงรักษาและทำความสะอาดง่าย

3.2 การดำเนินการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิของเกษตรกรด้านการควบคุมการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 4.6 การดำเนินการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิของเกษตรกรด้านการควบคุมการปฏิบัติงาน

ข้อกำหนดวิธีปฏิบัติ/เกณฑ์ที่กำหนด	การปฏิบัติของเกษตรกร		
	จำนวน	ร้อยละ	ความหมาย
n = 81			
4. การควบคุมการปฏิบัติงาน			
4.1 การรับซื้อวัตถุดิบ			
4.1.1 ต้องรับซื้อข้าวเปลือกหรือข้าวกล้องที่ได้จาก	81	100.0	ปฏิบัติมากที่สุด
(1) แปลงที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าว หรือข้าวหอมมะลิไทย (มกษ.4401 หรือ มกษ. 4400) หรือ มาตรฐานข้าวอินทรีย์ (มกษ.9000 เล่ม 4) หรือ (2) แปลงที่ปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าว หรือ ข้าวหอมมะลิไทย (มกษ.4401 หรือ มกษ. 4400) หรือมาตรฐานข้าวอินทรีย์ (มกษ.9000 เล่ม 4 หรือ(3) แหล่งผลิตที่ทราบที่มา			
4.1.2 ข้าวเปลือก	81	100.0	ปฏิบัติมากที่สุด
1) ความชื้นไม่เกิน 14%			
2) เมล็ดสมบูรณ์ ตรงตามพันธุ์ และผ่านการเก็บรักษาไว้ไม่เกิน 1 ปี			
4.2 การเพาะ			
4.2.1 ก่อนและหลังการเพาะให้ทำความสะอาด	81	100.0	ปฏิบัติมากที่สุด
ภาชนะและอุปกรณ์ที่ใช้ทุกครั้ง			
4.2.2 ต้องล้างทำความสะอาดข้าวเปลือกหรือข้าว	81	100.0	ปฏิบัติมากที่สุด
กล้อง ก่อนและหลังการเพาะ			
4.2.3 เปลี่ยนน้ำที่ใช้แช่ข้าวทุก 4 ถึง 6 ชม.หรือเมื่อ	81	100.0	ปฏิบัติมากที่สุด
เริ่มมีกลิ่นผิดปกติ หรือเริ่มเกิดฟอง			

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

n = 81

ข้อกำหนดวิธีปฏิบัติ/เกณฑ์ที่กำหนด	การปฏิบัติของเกษตรกร		
	จำนวน	ร้อยละ	ความหมาย
4.2.4 คัพทะหรือเอ็มบริโอ ของข้าวเปลือกหรือข้าวกล้องต้องเจริญออกมายาว 0.5 ถึง 1.0 มม.	81	100.0	ปฏิบัติมากที่สุด
4.3 การให้ความร้อน ข้าวเปลือกหรือข้าวกล้องที่เพาะงอกแล้ว ต้องนำไปผ่านความร้อน เพื่อลดปริมาณเชื้อจุลินทรีย์	81	100.0	ปฏิบัติมากที่สุด
4.4 การลดความชื้น			
4.4.1 ข้าวเปลือกที่ผ่านการเพาะงอกแล้วต้องลดความชื้น ให้เหลือไม่เกิน 14%	81	100.0	ปฏิบัติมากที่สุด
4.5 การสีแบบหยาบ (กรณีผลิตจากข้าวเปลือก)			
4.5.1 ต้องป้องกันกำจัดฝุ่นที่เกิดจากกระบวนการผลิต	48	59.3	ปฏิบัติน้อยที่สุด
4.5.2 ตรวจสอบประสิทธิภาพ และความถูกต้องของเครื่องสีข้าว ก่อนใช้งานทุกครั้ง	54	66.7	ปฏิบัติน้อย
4.5.3 ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้หรือผ่านการอบรมเรื่องเครื่องสีข้าว	81	100.0	ปฏิบัติมากที่สุด
4.6 การบรรจุ			
4.6.1 บริเวณ หรืออุปกรณ์ใช้บรรจุข้าวกล้องงอกต้องป้องกันการปนเปื้อนจากฝุ่น เศษโลหะ เศษแก้ว เศษพลาสติก และสารเคมี รวมถึงแมลงและอื่นๆ	81	100.0	ปฏิบัติมากที่สุด
4.6.2 ภาชนะที่ใช้บรรจุ สะอาด อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ไม่ชำรุด และไม่ใช้ภาชนะเก่าที่เคยบรรจุวัตถุอันตรายมาก่อน	48	59.3	ปฏิบัติน้อยที่สุด
4.6.3 ทวนสอบเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ก่อนการใช้งานอย่างสม่ำเสมอ	54	66.7	ปฏิบัติน้อย

จากตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นข้อมูลการดำเนินการแปรรูปข้าวหอมมะลิด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของเกษตรกรในอำเภอยะรัง จังหวัดยโสธร สามารถจัดกลุ่มตามระดับการปฏิบัติจากเกณฑ์ข้อกำหนดทั้งหมด 14 ประเด็น พบว่า เกษตรกรมีการปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกในระดับมากที่สุด 10 ประเด็น ระดับมาก 2 ประเด็น และระดับปานกลาง 2 ประเด็น ดังนี้

3.2.1 ระดับปฏิบัติมากที่สุด เกษตรกรปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกในระดับมากที่สุด 10 ประเด็น ดังนี้

- 1) ข้อ 4.1.1 รับซื้อข้าวเปลือกหรือข้าวกล้องที่ได้จากแหล่งที่ได้รับการรับรองหรือทราบแหล่งที่มา
- 2) ข้อ 4.1.2 ข้าวเปลือกความชื้นไม่เกิน 14% เมล็ดสมบูรณ์ ตรงตามพันธุ์ และผ่านการเก็บรักษาไว้ไม่เกิน 1 ปี
- 3) ข้อ 4.2.1 ก่อนและหลังการเพาะทำความสะอาดภาชนะและอุปกรณ์ที่ใช้ทุกครั้ง
- 4) ข้อ 4.2.2 ล้างทำความสะอาดข้าวเปลือกหรือข้าวกล้อง ก่อนและหลังการเพาะ
- 5) ข้อ 4.2.3 เปลี่ยนน้ำที่ใช้แช่ข้าวทุก 4 ถึง 6 ชม.หรือเมื่อเริ่มมีกลิ่นผิดปกติหรือเริ่มเกิดฟอง
- 6) ข้อ 4.2.4 คัพพะหรือเอมบริโอ ของข้าวเปลือกหรือข้าวกล้องต้องเจริญออกมายาว 0.5 ถึง 1.0 มม.
- 7) ข้อ 4.3 การให้ความร้อน ข้าวเปลือกหรือข้าวกล้องที่เพาะงอกแล้ว นำไปผ่านความร้อน เพื่อลดปริมาณเชื้อจุลินทรีย์
- 8) ข้อ 4.4.1 ข้าวเปลือกที่ผ่านการเพาะงอกแล้วลดความชื้นให้เหลือไม่เกิน 14%
- 9) ข้อ 4.5.3 ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้หรือผ่านการอบรมเรื่องเครื่องสีข้าว
- 10) ข้อ 4.6.1 บริเวณ หรืออุปกรณ์ใช้บรรจุข้าวกล้องงอก มีการป้องกันการปนเปื้อนจากฝุ่น เศษโลหะ เศษแก้ว เศษพลาสติก และสารเคมี รวมถึงแมลงและอื่นๆ

3.2.2 ระดับปฏิบัติน้อย เกษตรกรปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกในระดับน้อย 2 ประเด็น ดังนี้

- 1) ข้อ 4.5.2 ตรวจสอบประสิทธิภาพ และความถูกต้องของเครื่องสีข้าว ก่อนใช้งานทุกครั้ง

2) ข้อ 4.6.3 ทวนสอบเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ก่อนการใช้งาน
อย่างสม่ำเสมอ (ร้อยละ 66.7 และ 66.7 ตามลำดับ)

3.2.3 ระดับปฏิบัติที่น้อยที่สุด เกษตรกรปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี
สำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกในระดับน้อยที่สุด 2 ประเด็น ดังนี้

- 1) ข้อ 4.5.1 การป้องกันกำจัดฝุ่นที่เกิดจากกระบวนการผลิต
- 2) ข้อ 4.6.2 ภาชนะที่ใช้บรรจุ สะอาด อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ไม่ชำรุด
และไม่ใช้ภาชนะเก่าที่เคยบรรจุวัตถุอันตรายมาก่อน

**3.3 การดำเนินการปรับปรุงข้าวกล้องงอกหอมมะลิของเกษตรกรด้านการเก็บรักษา การ
บำรุงรักษาและการสุขาภิบาล การขนส่ง สุขลักษณะส่วนบุคคล การฝึกอบรมและการบันทึกข้อมูล**

ตารางที่ 4.7 การดำเนินการปรับปรุงข้าวกล้องงอกหอมมะลิของเกษตรกรด้านการเก็บรักษา การ
บำรุงรักษาและการสุขาภิบาล การขนส่ง สุขลักษณะส่วนบุคคล การฝึกอบรมและการ
บันทึกข้อมูล

n = 81

ข้อกำหนดวิธีปฏิบัติ/เกณฑ์ที่กำหนด	การปฏิบัติของเกษตรกร		
	จำนวน	ร้อยละ	ความหมาย
5. การเก็บรักษา			
5.1 สถานที่เก็บรักษาต้องสะอาดถูกสุขลักษณะอากาศ ถ่ายเทได้ดี สามารถป้องกันสัตว์เลื้อยคลานสัตว์พาหะนำโรค แมลงศัตรูข้าวแสงแดดและน้ำได้	48	59.3	ปฏิบัติที่น้อยที่สุด
5.2 จัดเรียงผลิตภัณฑ์ข้าวกล้องงอก อย่างเป็นระเบียบ แยกเป็นหมวดหมู่ ไม่ปะปนกันและมีป้ายแสดงที่ชัดเจน	54	66.7	ปฏิบัติที่น้อย
5.3 ไม่วางผลิตภัณฑ์ข้าวกล้องงอกสัมผัสกับพื้น โดยตรง	48	59.3	ปฏิบัติที่น้อยที่สุด
5.4 ไม่เก็บรักษาผลิตภัณฑ์ข้าวกล้องงอกรวมกับวัตถุ อันตรายทางการเกษตร ปุ๋ยหรือสารเคมีอื่นที่เป็น อันตรายต่อการบริโภค	54	66.7	ปฏิบัติที่น้อย

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

n = 81

ข้อกำหนดวิธีปฏิบัติ/เกณฑ์ที่กำหนด	การปฏิบัติของเกษตรกร		
	จำนวน	ร้อยละ	ความหมาย
6. การบำรุงรักษาและการสุขาภิบาล			
6.1 ทำความสะอาด และบำรุงรักษาอาคารสถานที่ เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ อย่างสม่ำเสมอ	81	100.0	ปฏิบัติมากที่สุด
6.2 ป้องกันสัตว์เลื้อย สัตว์พาหะนำโรคแมลง ฝุ่นและผง ปนเปื้อนผลิตภัณฑ์	81	100.0	ปฏิบัติมากที่สุด
6.3 แยกข้าวกล้องงอกที่ไม่ได้คุณภาพ ของเสียและขยะ ออกนอกบริเวณผลิต ไม่ให้ปนเปื้อนข้าวกล้องงอกที่ได้คุณภาพ รวมทั้งกำจัดอย่างถูกต้องสุขลักษณะ	54	66.7	ปฏิบัติน้อย
7. การขนส่ง พาหนะขนส่ง สะอาด ปิดมิดชิด และป้องกันน้ำได้	48	59.3	ปฏิบัติน้อยที่สุด
8. สุขลักษณะส่วนบุคคล			
8.1 ผู้ปฏิบัติงานและบุคคลภายนอกที่เข้าไปในบริเวณการผลิตต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือระเบียบปฏิบัติ และรักษาสุขลักษณะส่วนบุคคล	25	30.9	ปฏิบัติน้อยที่สุด
8.2 มีห้องสุขา และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขลักษณะส่วนบุคคลเพียงพอสำหรับผู้ปฏิบัติงาน	0	0.0	ไม่ปฏิบัติ
9. การฝึกอบรม จัดฝึกอบรมเรื่องการปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับสุขลักษณะและความปลอดภัยของอาหารให้กับผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	54	66.7	ปฏิบัติน้อย
10. การบันทึกข้อมูล			
10.1 บันทึกข้อมูล (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ (2) การรับซื้อวัตถุดิบ(3) กระบวนการผลิต (4) การทำความสะอาดและบำรุงรักษา (5) การขนส่ง (6) ประวัติพนักงาน	30	37.0	ปฏิบัติน้อยที่สุด
10.2 เก็บบันทึกไว้อย่างน้อย 2 ปี	30	37.0	ปฏิบัติน้อยที่สุด

จากตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นข้อมูลการดำเนินการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิของเกษตรกรด้านการเก็บรักษา การบำรุงรักษา และการสุขาภิบาล การขนส่ง สุขลักษณะส่วนบุคคล การฝึกอบรมและการบันทึกข้อมูลของเกษตรกรในอำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร สามารถจัดกลุ่มตามระดับการปฏิบัติจากเกณฑ์ข้อกำหนดทั้งหมด 13 ประเด็น พบว่าเกษตรกรมีการปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกในระดับมากที่สุด 2 ประเด็น ระดับมาก 4 ประเด็น ระดับปานกลาง 3 ประเด็น ระดับน้อย 3 ประเด็น และไม่ปฏิบัติ 1 ประเด็น ดังนี้

3.3.1 ระดับปฏิบัติมากที่สุด เกษตรกรปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกในระดับมากที่สุด 2 ประเด็น ดังนี้

- 1) ข้อ 6.1 ทำความสะอาด และบำรุงรักษาอาคารสถานที่ เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ อย่างสม่ำเสมอ
- 2) ข้อ 6.2 ป้องกันสัตว์เลื้อย สัตว์พาหะนำโรคแมลง ฝุ่นและผง ปนเปื้อนผลิตภัณฑ์

3.3.2 ระดับปฏิบัติน้อย เกษตรกรปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกในระดับน้อย 4 ประเด็น ดังนี้

- 1) ข้อ 5.2 จัดเรียงผลิตภัณฑ์ข้าวกล้องงอกอย่างเป็นระเบียบ แยกเป็นหมวดหมู่ ไม่ปะปนกันและมีป้ายแสดงที่ชัดเจน
- 2) ข้อ 5.4 ไม่เก็บรักษาผลิตภัณฑ์ข้าวกล้องงอกรวมกับวัตถุดิบอันตรายทางการเกษตร ปุ๋ยหรือสารเคมีอื่นที่เป็นอันตรายต่อการบริโภค
- 3) ข้อ 6.3 แยกข้าวกล้องงอกที่ไม่ได้คุณภาพ ของเสียและขยะ ออกนอกบริเวณผลิต ไม่ให้ปนเปื้อนข้าวกล้องงอกที่ได้คุณภาพ รวมทั้งกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะ
- 4) ข้อ 9 การฝึกอบรม จัดฝึกอบรมเรื่องการปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับสุขลักษณะและความปลอดภัยของอาหารให้กับผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง

3.3.3 ระดับปฏิบัติน้อยที่สุด เกษตรกรปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกในระดับปานกลาง 6 ประเด็น ดังนี้

- 1) ข้อ 5.1 สถานที่เก็บรักษาต้องสะอาดถูกสุขลักษณะอากาศถ่ายเทได้ดี สามารถป้องกันสัตว์เลื้อยสัตว์พาหะนำโรค แมลงศัตรูข้าวแสงแดดและน้ำได้
- 2) ข้อ 5.3 ไม่วางผลิตภัณฑ์ข้าวกล้องงอกสัมผัสกับพื้นโดยตรง
- 3) ข้อ 7 การขนส่ง พาหนะขนส่ง ต้องสะอาด ปิดมิดชิด และป้องกันน้ำได้

4) ข้อ 8.1 ผู้ปฏิบัติงานและบุคคลภายนอกที่เข้าไปในบริเวณการผลิตต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือระเบียบปฏิบัติ และรักษาสุขลักษณะส่วนบุคคล 5) ข้อ 10.1 การบันทึกข้อมูล

6) ข้อ 10.2 เก็บบันทึกไว้อย่างน้อย 2 ปี

3.3.4 ไม่ปฏิบัติ เกษตรกรไม่มีการปฏิบัติหรือไม่สามารถทำได้ตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอก 1 ประเด็น คือ ข้อ 8.2 ห้องสุขา และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขลักษณะส่วนบุคคลมีไม่เพียงพอสำหรับผู้ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานการผลิตและการแปรรูปข้าวกล้องงอกข้าวหอมมะลิของเกษตรกร

ปัจจัยพื้นฐานทางด้านสังคมและเศรษฐกิจบางประการ มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการผลิตและข้าวกล้องงอกข้าวหอมมะลิของเกษตรกร ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) โดยนำข้อมูลทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ มาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ประเด็นดังนี้

4.1 การแสดงสัญลักษณ์และอักษรย่อของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

ตารางที่ 4.8 สัญลักษณ์และอักษรย่อของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

สัญลักษณ์และอักษรย่อของตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.
ตัวแปรอิสระ		
X1 = อายุ	44.17	6.182
X2 = จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	4.67	1.466
X3 = จำนวนแรงงานในครัวเรือน	2.98	1.140
X4 = ประสบการณ์ในการผลิตข้าวหอมมะลิ	19.80	7.337
X5 = ระยะเวลาการเป็นสมาชิกในกลุ่มผลิตข้าวหอมมะลิ	3.00	2.366
X6 = รายได้ของครัวเรือนในภาคการเกษตร	120,355.56	77,682.929

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

สัญลักษณ์และอักษรย่อของตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.
X7 = รายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร	36,870.37	33,006.796
X8 = รายจ่ายของครัวเรือนในภาคการเกษตร	51,417.90	46,050.118
X9 = สถานะหนี้สินของครัวเรือน	106,135.80	101,556.358
X10 = พื้นที่ถือครอง	25.76	18.731
ตัวแปรตาม		
1. การผลิตข้าวหอมมะลิตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี		
Y11 = แหล่งน้ำและคุณภาพน้ำ	1.0000	0.00000
Y12 = พื้นที่เพาะปลูก	1.0000	0.00000
Y13 = การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร	2.4444	0.88034
Y14 = การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิต	4.6667	0.61237
Y15 = การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว	5.0370	1.92642
Y16 = การขนย้าย การเก็บรักษาและการรวบรวมข้าวเปลือก	3.9259	0.26352
Y17 = การบันทึกข้อมูลและการตามสอบ	1.3086	0.97008
2. การแปรรูปข้าวกล้องงอกข้าวหอมมะลิ		
Y21 = สถานที่ผลิต	2.2973	0.65647
Y22 = เครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์	3.6622	0.47620
Y23 = สิ่งอำนวยความสะดวก	2.3919	0.90384
Y24 = การควบคุมการปฏิบัติงาน	12.5405	1.69761
Y25 = การเก็บรักษา	2.5405	1.69761
Y26 = การบำรุงรักษาและการสุขาภิบาล	2.6622	0.47620
Y27 = การขนส่ง	0.5946	0.49432
Y28 = สุขลักษณะส่วนบุคคล	0.3243	0.47132
Y29 = การฝึกอบรม	2.2099	0.40976

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

สัญลักษณ์และอักษรย่อของตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.
Y210 = การบันทึกข้อมูล	0.7407	0.97183

4.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการผลิตข้าวหอมมะลิตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

การแสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ มีจุดมุ่งหมายเพื่ออธิบายตัวแปรที่มีประสิทธิภาพเข้าสมการพยากรณ์และอธิบายรูปแบบสมการพยากรณ์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการผลิตข้าวหอมมะลิตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าวหอมมะลิไทย ของเกษตรกรในอำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร ซึ่งผลจากการวิเคราะห์พบว่า จากข้อกำหนดทั้ง 7 ข้อกำหนด พบว่าไม่มีตัวแปรอิสระใดที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญ

4.3 การแสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

การแสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ มีจุดมุ่งหมายเพื่ออธิบายตัวแปรที่มีประสิทธิภาพเข้าสมการพยากรณ์และอธิบายรูปแบบสมการพยากรณ์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอก ของเกษตรกรในอำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร ซึ่งผลจากการวิเคราะห์พบว่า จากข้อกำหนดทั้ง 10 ข้อกำหนด มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามข้อกำหนด 1 กำหนด ซึ่งตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญคือ ด้านสถานที่ผลิต สำหรับด้านเครื่องมือเครื่องจักรและอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก การควบคุมการปฏิบัติงาน การเก็บรักษา การบำรุงรักษาและการสุขาภิบาล การขนส่ง สุขลักษณะส่วนบุคคล การฝึกอบรมและการบันทึกข้อมูล ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญ ผู้ศึกษาจึงไม่ได้นำเสนอไว้ในตารางด้วย

ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ ระหว่างตัวแปรอิสระ 10 ตัวแปร ($X_1 - X_{10}$) กับตัวแปรตามซึ่งได้แก่ สถานที่ผลิต (Y_{11})

ตารางที่ 4.9 รูปแบบสมการพยากรณ์การการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้อง
งอก ด้านสถานที่ผลิต (Y11)

ตัวแปรพยากรณ์	B	SEB	Beta	t	Sig.
1. อายุ	.011	.012	.103	.908	.367
2. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	.057	.067	.128	.843	.402
3. จำนวนแรงงานในครัวเรือน	-.103	.087	-.179	-1.178	.243
4. ประสบการณ์ในการแปรรูปข้าวกล้อง งอกหอมมะลิ	.646	.196	.830	3.296	.002*
5. ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มแปรรูป	-.879	.235	-.948	-3.736	.000*
6. รายได้ของครัวเรือนในภาคการเกษตร	2.252E-6	.000	.268	1.775	.080
7. รายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร	2.499E-6	.000	.127	1.236	.221
8. รายจ่ายของครัวเรือนในภาคการเกษตร	2.321E-7	.000	.016	.090	.928
9. สภาวะหนี้สินของครัวเรือน	-2.272E-7	.000	-.035	-.326	.745
10. พื้นที่ถือครอง	-.006	.006	-.178	-1.075	.286
R = 0.547 R Square = 0.299 F = 2.988 Std. Error = 0.58345 Sig. = 0.003					

* ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมด 10 ตัว มีตัวแปรอิสระที่มีความเกี่ยวข้องกับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 2 ตัวแปร คือ ประสบการณ์ในการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิ โดยตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน และระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มแปรรูป โดยตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงข้ามกัน

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินการผลิตข้าวหอมมะลิของเกษตรกร

ปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินการผลิตข้าวหอมมะลิของเกษตรกรในอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ เกี่ยวกับการดำเนินการผลิตข้าวหอมมะลิตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

สำหรับข้าวหอมมะลิไทยใน 7 ข้อกำหนด ได้แก่ แหล่งน้ำ พื้นที่ปลูก การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การขนย้าย การเก็บรักษาและการรวบรวมข้าวเปลือก และการบันทึกข้อมูลและการตามสอบ รายละเอียดตามตารางที่ 4.11

5.1 ปัญหา

ปัญหาเกี่ยวกับการผลิตข้าวหอมมะลิตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าวหอมมะลิไทยของเกษตรกร ในอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ ตามระดับของปัญหา มาก ปานกลาง น้อย และไม่มีปัญหา และนำมาเทียบค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์การประเมินดังนี้

มีปัญหาเล็กน้อย	ค่าเฉลี่ย เท่ากับ	1.00 – 1.66
มีปัญหาปานกลาง	ค่าเฉลี่ย เท่ากับ	1.67 – 2.33
มีปัญหามาก	ค่าเฉลี่ย เท่ากับ	2.34 – 3.00

ตารางที่ 4.10 ปัญหาเกี่ยวกับการผลิตข้าวหอมมะลิ

n = 81						
ประเด็น	ระดับปัญหา				ค่าเฉลี่ย ของ ปัญหา (SD)	ความ หมาย
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มี ปัญหา		
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน		
	(%)	(%)	(%)	(%)		
1. แหล่งน้ำ						
แหล่งน้ำที่ใช้ก่อให้เกิดการปนเปื้อน	0 (0.0)	29 (35.8)	29 (35.8)	23 (28.4)	1.07 (0.803)	น้อย
2. พื้นที่ปลูก						
พื้นที่ปลูกมีสิ่งกีดขวางให้เกิดการปนเปื้อนในข้าว	12 (14.8)	10 (12.3)	47 (58.0)	12 (14.8)	1.27 (0.895)	น้อย
3. การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร						

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

n = 81

ประเด็น	ระดับปัญหา					ค่าเฉลี่ย ของ ปัญหา (SD)	ความ หมาย
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มี ปัญหา			
	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)			
3.1 ขาดความรู้การใช้วัตถุอันตราย ทางการเกษตร	0 (0.0)	52 (64.2)	29 (35.8)	0 (0.0)		1.64 (0.482)	น้อย
3.2 ไม่สามารถปฏิบัติตาม คำแนะนำการใช้วัตถุอันตรายทาง การเกษตร	0 (0.0)	18 (22.2)	51 (63.0)	12 (14.8)		1.07 (0.608)	น้อย
3.3 การใช้วัตถุอันตรายทาง การเกษตรที่ห้ามใช้	0 (0.0)	0 (0.0)	40 (49.4)	41 (50.6)		0.49 (0.503)	ไม่มี ปัญหา
4. การจัดการคุณภาพใน กระบวนการผลิตก่อนการเก็บ เกี่ยว							
4.1 การผลิตเพื่อให้ได้ข้าวเปลือก ตรงตามพันธุ์							
4.1.1 การใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ ตรงตามพันธุ์ และมาจากแหล่ง ผลิตที่เชื่อถือ	15 (19.8)	35 (43.2)	30 (37.0)	19 (23.5)		1.83 (0.738)	ปาน กลาง
4.1.2 การจัดการการปลูกและดูแล เพื่อลดปริมาณข้าวเรือและบันทึก ข้อมูล	15 (18.50)	30 (37.0)	30 (37.0)	6 (7.4)		1.67 (0.866)	ปาน กลาง
4.1.3 ข้าวพันธุ์อื่นปน	5 (6.2)	28 (34.6)	48 (59.3)	19 (23.5)		1.47 (0.614)	น้อย

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

n = 81

ประเด็น	ระดับปัญหา				ค่าเฉลี่ย ของ ปัญหา (SD)	ความ หมาย
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มี ปัญหา		
	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)		
4.2 การป้องกันกำจัดศัตรูพืช และ ความเสียหายของผลิตผลจาก ศัตรูพืช						
4.2.1 การสำรวจการเข้าทำลายของ ศัตรูพืชที่มีผลต่อข้าว	0 (0.0)	33 (40.7)	36 (44.4)	12 (14.8)	1.26 (0.703)	น้อย
4.2.2 การป้องกันกำจัดศัตรูพืช และข้าววัชพืช	16 (19.8)	35 (43.2)	30 (37.0)	0 (0.0)	1.83 (0.738)	ปาน กลาง
5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลัง การเก็บเกี่ยว						
5.1 การเก็บเกี่ยวในระยะเวลาที่ เหมาะสมเพื่อให้ข้าวเปลือกมี คุณภาพ	11 (13.6)	16 (19.8)	24 (29.6)	30 (37.0)	1.10 (1.056)	น้อย
5.2 การเก็บเกี่ยวและการนวด						
5.2.1 การใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ ภาชนะบรรจุที่ใช้ในการเก็บเกี่ยว และนวดข้าวที่ทำให้เกิดการปน ของข้าวพันธุ์อื่น	0 (0.0)	11 (13.6)	40 (49.4)	30 (37.0)	0.77 (.676)	ไม่มี ปัญหา
5.2.2 การใช้วิธีการเก็บเกี่ยวที่ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพ ของผลิตผล เก็บเกี่ยว	0 (0.0)	0 (0.0)	34 (42.0)	47 (58.0)	.044 (0.497)	ไม่มี ปัญหา

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

n = 81

ประเด็น	ระดับปัญหา				ค่าเฉลี่ย ของ ปัญหา (SD)	ความ หมาย
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มี ปัญหา		
	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)		
5.2.3 การกำจัดข้าวพันธุ์อื่นที่ ตกค้างในเครื่องนวด	0 (0.0)	27 (33.3)	54 (66.7)	0 (0.0)	1.33 (0.474)	น้อย
5.3 ความชื้นของข้าวเปลือก และ การลดความชื้น						
5.3.1 การลดความชื้นภายใน 24 ชั่วโมงหลังการเก็บเกี่ยวหากไม่ จำหน่ายสด	5 (6.2)	40 (49.4)	36 (44.4)	6 (7.4)	1.62 (0.603)	น้อย
5.3.2 การใช้วิธีลดความชื้นที่ไม่ทำ ให้เมล็ดข้าวเปลือกเกิดการแตกหัก	0 (0.0)	28 (34.6)	23 (28.4)	30 (37.0)	0.98 (0.851)	ไม่มี ปัญหา
5.3.3 เมล็ดข้าวเปลือกแห้งสำหรับ การซื้อขายและการเก็บรักษามี ความชื้นเกินกำหนด	15 (18.5)	21 (25.9)	22 (27.2)	23 (28.4)	1.35 (1.086)	น้อย
6. การขนย้าย การเก็บรักษาและ การรวบรวมข้าวเปลือก						
6.1 การใช้อุปกรณ์ ภาชนะบรรจุ พาหนะในการขนย้าย และการเก็บ รักษาที่ส่งผลต่อคุณภาพ ข้าวเปลือก	0 (0.0)	17 (21.0)	52 (64.2)	12 (14.80)	1.06 (0.599)	น้อย
6.2 สถานที่เก็บรวบรวม และ สถานที่เก็บรักษา ไม่ถูก สัญลักษณ์	0 (0.0)	18 (22.2)	40 (49.4)	23 (28.4)	0.94 (0.713)	ไม่มี ปัญหา

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

n = 81

ประเด็น	ระดับปัญหา					ความหมาย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีปัญหา	ค่าเฉลี่ยของปัญหา (SD)	
	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)		
6.3 วิธีการขนย้าย การเก็บรักษา และรวบรวมข้าวเปลือกที่เหมาะสมป้องกันอันตรายที่ส่งผลต่อคุณภาพข้าวเปลือก	0 (0.0)	11 (13.6)	46 (56.8)	24 (29.6)	0.84 (0.641)	ไม่มีปัญหา
6.4 การระบุข้อมูลข้าวเปลือก ที่อยู่ระหว่างการเก็บรักษา และขนย้าย ทำให้ทราบแหล่งที่มาการระบุของข้าวเปลือก	0 (0.0)	11 (13.6)	53 (65.4)	17 (21.0)	0.93 (0.587)	ไม่มีปัญหา
7. การบันทึกข้อมูลและการตามสอบ	12 (14.8)	18 (22.2)	34 (42.0)	17 (21.0)	1.31 (.970)	น้อย

จากตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นข้อมูลการดำเนินการผลิตข้าวหอมมะลิของเกษตรกรในอำเภอรามมูล จังหวัดยโสธร สามารถจัดกลุ่มตามระดับปัญหาทั้งหมด 22 ประเด็น พบว่า เกษตรกรมีการปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าวหอมมะลิไทยในระดับปานกลาง 3 ประเด็น ระดับน้อย 12 ประเด็น และไม่มีปัญหา 7 ประเด็น ดังนี้

5.1.1 ระดับปัญหปานกลาง เกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าวหอมมะลิไทยในระดับปานกลาง 3 ประเด็น เรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) ข้อ 4.2.2 การป้องกันกำจัดศัตรูพืชและข้าววัชพืช 2) ข้อ 4.1.1 การใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพตรงตามพันธุ์ และมาจากแหล่งผลิตที่เชื่อถือ 3) ข้อ 4.1.2 การจัดการการปลูกและดูแลเพื่อลดปริมาณข้าวเรือและบันทึกข้อมูล ($\bar{X}$ = 1.83, 1.83 และ 1.67 ตามลำดับ)

5.1.2 ระดับปัญหาน้อย เกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าวหอมมะลิไทยในระดับน้อย 12 ประเด็น เรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) ข้อ 3.1

ขาดความรู้การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร 2) ข้อ 5.3.1 การลดความชื้นภายใน 24 ชั่วโมงหลังการเก็บเกี่ยวหากไม่จำหน่ายสด 3) ข้อ 4.1.3 ข้าวพันธุ์อื่นปน 4) ข้อ 5.3.3 เมล็ดข้าวเปลือกแห้งสำหรับการซื้อขายและการเก็บรักษามีความชื้นเกินกำหนด 5) ข้อ 5.2.3 การกำจัดข้าวพันธุ์อื่นที่ตกค้างในเครื่องนวด 6) ข้อ 7 การบันทึกข้อมูลและการตามสอบ 7) ข้อ 2 พื้นที่ปลูก 8) ข้อ 4.2.1 การสำรวจการเข้าทำลายของศัตรูพืชที่มีผลต่อข้าว 9) ข้อ 5.1 การเก็บเกี่ยวในระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้ข้าวเปลือกมีคุณภาพ 10) ข้อ 3.2 ไม่สามารถปฏิบัติตามคำแนะนำการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร 11) ข้อ 1 แหล่งน้ำ 12) ข้อ 6.1 การใช้อุปกรณ์ ภาชนะบรรจุ พาหนะในการขนย้าย และการเก็บรักษาที่ส่งผลต่อคุณภาพข้าวเปลือก ($\bar{X}$ = 1.64, 1.62, 1.47, 1.35, 1.33, 1.31, 1.27, 1.26, 1.10, 1.07, 1.07 และ 1.06 ตามลำดับ)

5.1.3 ไม่มีปัญหา เกษตรกรไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าวหอมมะลิไทยรวม 12 ประเด็น เรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) ข้อ 5.3.2 การใช้วิธีลดความชื้นที่ไม่ทำให้เมล็ดข้าวเปลือกเกิดการแตกหัก 2) ข้อ 6.2 สถานที่เก็บรวบรวม และสถานที่เก็บรักษา ไม่ถูกสุขลักษณะ 3) ข้อ 6.4 การระบุข้อมูลข้าวเปลือก ที่อยู่ระหว่างการเก็บรักษา และขนย้าย ทำให้ทราบแหล่งที่มาการระบุของข้าวเปลือก 4) ข้อ 6.3 วิธีการขนย้าย การเก็บรักษา และรวบรวมข้าวเปลือกที่เหมาะสมป้องกันอันตรายที่ส่งผลต่อคุณภาพข้าวเปลือก 5) ข้อ 5.2.1 การใช้ อุปกรณ์ เครื่องมือ ภาชนะบรรจุที่ใช้ในการเก็บเกี่ยวและนวดข้าวที่ทำให้เกิดการปนของข้าวพันธุ์อื่น 6) ข้อ 3.3 การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ห้ามใช้ และ 7) ข้อ 5.2.2 การใช้วิธีการเก็บเกี่ยวที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพของผลิตผล เก็บเกี่ยว ($\bar{X}$ = 0.98, 0.94, 0.93, 0.84, 0.77, 0.49 และ 0.44 ตามลำดับ)

5.2 ข้อเสนอแนะ จากแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดเป็นข้อเสนอแนะของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรในอำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตข้าวหอมมะลิ ดังนี้ เรื่องแหล่งน้ำในพื้นที่ปลูกซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการทำเกษตรควรมีการให้การสนับสนุนแหล่งน้ำขนาดเล็กในไร่นา สนับสนุนระบบชลประทาน เน้นการผลิตข้าวหอมมะลิในรูปแบบการรวมกลุ่มส่งเสริมการปรับปรุงดิน ธนรงค์การลดใช้สารเคมี สร้างจิตสำนึกและใช้วิธีการผลิตแบบผสมผสานจัดทำแปลงสาธิตการผลิตตามระบบการจัดการเกษตรที่ดีที่เหมาะสม ส่งเสริมการจัดทำบันทึกข้อมูลด้านการผลิตและง่ายต่อการเข้าใจ และส่งเสริมให้ความรู้ด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง สามารถถ่ายทอดความรู้สู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจน

ตอนที่ 6 ปัญหาและข้อเสนอแนะการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิของเกษตรกร

ปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิในอำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร เกี่ยวกับการปฏิบัติที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกใน 10 ข้อกำหนด ได้แก่ สถานที่ผลิต เครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก การควบคุมการปฏิบัติงาน การเก็บรักษา การบำรุงรักษาและการสุขาภิบาล การขนส่ง สุขลักษณะส่วนบุคคล การฝึกอบรม และการบันทึกข้อมูล รายละเอียดตามตารางที่ 4.11 – 4.13

6.1 ปัญหาด้านสถานที่ผลิต เครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก

สะดวก

ปัญหาเกี่ยวกับการแปรรูปข้าวหอมมะลิตามการปฏิบัติที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกของเกษตรกรในอำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร ตามระดับของปัญหา มาก ปานกลาง น้อย และไม่มีปัญหา และนำมาเทียบค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์การประเมินดังนี้

มีปัญหาน้อย	ค่าเฉลี่ย เท่ากับ	1.00 – 1.66
มีปัญหปานกลาง	ค่าเฉลี่ย เท่ากับ	1.67 – 2.33
มีปัญหามาก	ค่าเฉลี่ย เท่ากับ	2.34 – 3.00

ตารางที่ 4.11 ปัญหาด้านสถานที่ผลิต เครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก

n = 81

ประเด็น	ระดับปัญหา				ค่าเฉลี่ย ของ ปัญหา (SD)	ความ หมาย
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มี ปัญหา		
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน		
	(%)	(%)	(%)	(%)		
1. สถานที่ผลิต						
1.1 ท่าเลที่ตั้ง						
1.1.1 อยู่ในพื้นที่ที่ก่อให้เกิดความ เดือดร้อนแก่ชุมชน	24 (29.6)	33 (40.7)	18 (22.2)	6 (7.4)	1.93 (0.905)	ปาน กลาง
1.1.2 อยู่ในบริเวณที่ทำให้ข้าวกล้อง งอกเกิดการปนเปื้อน	51 (63.0)	30 (37.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.63 (0.486)	มาก

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

n = 81

ประเด็น	ระดับปัญหา				ค่าเฉลี่ย ของ ปัญหา (SD)	ความ หมาย
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มี ปัญหา		
	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)		
1.2 อาคารผลิตและพื้นที่การ ปฏิบัติงาน						
1.2.1 โครงสร้างอาคาร พื้น ผนัง และเพดาน	22 (27.2)	17 (21.0)	42 (51.9)	0 (0.0)	1.75 (0.859)	ปาน กลาง
1.2.2 บริเวณที่ผลิตต้องออกแบบให้ มีพื้นที่เพียงพอ สะดวกในการ ปฏิบัติงาน แยกเป็นสัดส่วนชัดเจน และไม่อยู่ใกล้ห้องสุขา	21 (25.9)	54 (66.7)	6 (7.4)	0 (0.0)	2.19 (0.550)	ปาน กลาง
1.2.3 มีมาตรการป้องกันสัตว์เลี้ยง และสัตว์พาหน่นำโรค	5 (6.2)	58 (71.6)	18 (22.2)	0 (0.0)	1.84 (0.514)	ปาน กลาง
2. เครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์						
2.1 ชนิด ประเภท และขนาดไม่ เหมาะสมกับกำลังการผลิต	22 (27.2)	35 (43.2)	24 (29.6)	0 (0.0)	1.98 (0.758)	ปาน กลาง
2.2 เครื่องมือ เครื่องจักรและ อุปกรณ์ ไม่มีความแข็งแรง ทนทาน และชนิดของวัสดุไม่เหมาะสม	0 (0.0)	17 (21.0)	24 (29.6)	40 (49.4)	0.72 (0.794)	ไม่มี ปัญหา
2.3 ไม่มีการตรวจสอบ ประสิทธิภาพ และความถูกต้องของ เครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์ ก่อนใช้งาน	0 (0.0)	29 (35.8)	24 (29.6)	28 (34.6)	1.01 (0.844)	น้อย

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

n = 81

ประเด็น	ระดับปัญหา				ค่าเฉลี่ย ของ ปัญหา (SD)	ความ หมาย
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มี ปัญหา		
	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)		
2.4 ขาดการทำความสะอาด และ บำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ	22 (27.2)	54 (66.7)	5 (6.2)	0 (0.0)	2.21 (0.541)	ปาน กลาง
3. สิ่งอำนวยความสะดวก						
3.1 บริเวณที่ปฏิบัติงานอากาศ ถ่ายเทไม่ดี	0 (0.0)	40 (49.4)	35 (43.2)	6 (7.4)	1.42 (0.630)	น้อย
3.2 แสงสว่างไม่เพียงพอในการ ปฏิบัติงาน	0 (0.0)	29 (35.8)	40 (49.4)	12 (14.8)	1.21 (0.684)	น้อย
3.3 น้ำที่ใช้ทำความสะอาด แช่ หรือ นั่ง ไม่สะอาด มีคุณภาพขั้นต่ำกว่า มาตรฐานน้ำบาดาลบริโภค	58 (71.6)	18 (22.2)	5 (6.2)	0 (0.0)	2.56 (0.595)	มาก
3.4 สถานที่เก็บสารเคมีขาดความ ปลอดภัยและไม่เป็นสัดส่วน	17 (21.0)	58 (71.6)	0 (0.0)	6 (7.4)	2.06 (0.713)	ปาน กลาง
3.5 ขาดการทำความสะอาด การ ระบายน้ำและการกำจัดของเสียไม่ เพียงพอ	22 (27.2)	53 (65.4)	6 (7.4)	0 (0.0)	2.20 (0.557)	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นข้อมูลปัญหาด้านสถานที่ผลิต เครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก การดำเนินการปรับปรุงข้างกล้องงอก หอมมะลิของเกษตรกรในอำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร สามารถจัดกลุ่มตามระดับปัญหาทั้งหมด 14 ประเด็น พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอก

ในระดับมาก 2 ประเด็น ระดับปานกลาง 8 ประเด็น ระดับน้อยน้อย 3 ประเด็น และไม่มีปัญหา 1 ประเด็น ดังนี้

6.1.1 ระดับปัญหามาก เกษตรกรมีปัญหาด้านการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกในระดับมาก 2 ประเด็น เรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) ข้อ 1.1.2 อยู่ในบริเวณที่ทำให้ข้าวกล้องงอกเกิดการปนเปื้อน และ 2) ข้อ 3.3 น้ำที่ใช้ทำความสะอาด แช่ หรือนึ่ง ไม่สะอาด มีคุณภาพชั้นต่ำกว่ามาตรฐานน้ำบาดาลบริโภค ($\bar{X}$ = 2.63 และ 2.56 ตามลำดับ)

6.1.2 ระดับปัญหามาก เกษตรกรมีปัญหาด้านการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกในระดับมาก 8 ประเด็น เรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) ข้อ 4.2.4 ขาดการทำ ความสะอาด และบำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ 2) 3.5 ขาดการทำความสะอาด การระบายน้ำและการ กำจัดของเสียไม่เพียงพอ 3) ข้อ 1.2.2 บริเวณที่ผลิตต้องออกแบบให้มีพื้นที่เพียงพอ สะดวกในการ ปฏิบัติงาน แยกเป็นสัดส่วนชัดเจน และไม่อยู่ใกล้ห้องสุขา 4) ข้อ 3.4 สถานที่เก็บสารเคมีขาดความ ปลอดภัยและไม่เป็นสัดส่วน 5) ข้อ 2.1 ชนิด ประเภท และขนาดไม่เหมาะสมกับกำลังการผลิต 6) ข้อ 1.1.1 อยู่ในพื้นที่ที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ชุมชน 7) ข้อ 1.2.3 มีมาตรการป้องกันสัตว์เลื้อย และสัตว์พาหะนำโรค และ 8) ข้อ 1.2.1 โครงสร้างอาคาร พื้น ผนัง และเพดาน ($\bar{X}$ = 2.21, 2.20, 2.19, 2.06, 1.98, 1.93, 1.84 และ 1.75 ตามลำดับ)

6.1.3 ระดับปัญหาน้อย เกษตรกรมีปัญหาด้านการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกในระดับมาก 3 ประเด็น เรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) ข้อ 3.1 บริเวณที่ปฏิบัติงาน อากาศถ่ายเทไม่ดี 2) ข้อ 3.2 แสงสว่างไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน และ 3) ข้อ 2.3 ไม่มีการ ตรวจสอบประสิทธิภาพ และความถูกต้องของเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ก่อนใช้งาน ($\bar{X}$ 1.42, 1.21 และ 1.01 ตามลำดับ)

6.1.4 ไม่มีปัญหา เกษตรกรไม่มีปัญหาด้านการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอก 1 ประเด็น คือ ข้อ 2.2 เครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์ ไม่มีความแข็งแรง ทนทาน และชนิดของวัสดุไม่เหมาะสม ($\bar{X}$ = 0.72)

6.2 ปัญหาด้านการควบคุมการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 4.12 ปัญหาด้านการควบคุมการปฏิบัติงาน

n = 81

ประเด็น	ระดับปัญหา					ความหมาย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีปัญหา	ค่าเฉลี่ยของปัญหา (SD)	
	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)		
4. การควบคุมการปฏิบัติงาน						
4.1 การรับซื้อวัตถุดิบ						
4.1.1 ต้องรับซื้อข้าวเปลือกหรือข้าวกล้องที่ได้จากแหล่งที่ได้รับมาตรฐานหรือทราบแหล่งที่มา	0 (0.0)	29 (35.8)	35 (43.2)	17 (21.0)	1.15 (.0743)	น้อย
4.1.2 ข้าวเปลือกมีความชื้นไม่เกิน 14% เมล็ดสมบูรณ์ ตรงตามพันธุ์ และผ่านการเก็บรักษาเกิน 1 ปี	0 (0.0)	0 (0.0)	51 (63.0)	30 (37.0)	0.63 (0.486)	ไม่มีปัญหา
4.2 การเพาะ						
4.2.1 ทำความสะอาดภาชนะและอุปกรณ์ก่อนและหลังการเพาะที่ใช้	16 (19.8)	36 (44.4)	17 (21.0)	12 (14.8)	1.69 (0.957)	ปานกลาง
4.2.2 ล้างทำความสะอาดข้าวเปลือกหรือข้าวกล้อง ก่อนและหลังการเพาะ	10 (12.3)	47 (58.0)	24 (29.6)	0 (0.0)	1.83 (0.628)	ปานกลาง
4.2.3 เปลี่ยนน้ำที่ใช้แช่ข้าวทุก 4 ถึง 6 ชม.หรือเมื่อเริ่มมีกลิ่นผิดปกติหรือเริ่มเกิดฟอง	5 (6.2)	52 (64.2)	24 (29.6)	0 (0.0)	1.77 (0.554)	ปานกลาง
4.2.4 กัฟกะหรือเอ็มปริโอ ของข้าวเปลือกหรือข้าวกล้องเจริญออกมายาวกว่า 0.5 - 1.0 มม.	0 (0.0)	29 (35.8)	35 (43.2)	17 (21.0)	1.15 (0.743)	น้อย

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

n = 81

ประเด็น	ระดับปัญหา					ความหมาย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีปัญหา	ค่าเฉลี่ยของปัญหา (SD)	
	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)		
4.3 ข้าวเปลือกหรือข้าวกล้องที่เพาะงอกแล้ว ต้องนำไปผ่านความร้อนเพื่อลดปริมาณเชื้อจุลินทรีย์	0 (0.0)	28 (34.6)	41 (50.6)	12 (14.8)	1.12 (0.679)	น้อย
4.4 การลดความชื้น						
4.4.1 ทำการลดความชื้น ข้าวเปลือกที่ผ่านการเพาะงอกแล้วให้เหลือไม่เกิน 14%	0 (0.0)	21 (25.9)	60 (74.1)	0 (0.0)	1.26 (0.441)	น้อย
4.5 การสีแบบหยาบ						
4.5.1 มีการป้องกันกำจัดฝุ่นที่เกิดจากกระบวนการผลิต	58 (71.6)	23 (28.4)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.72 (0.454)	มาก
4.5.2 มีการตรวจสอบประสิทธิภาพและความถูกต้องของเครื่องสีข้าวก่อนใช้งานทุกครั้ง	28 (34.6)	35 (43.2)	18 (22.2)	0 (0.0)	2.12 (0.748)	ปานกลาง
4.5.3 ผู้ปฏิบัติมีความรู้หรือผ่านการอบรมเรื่องเครื่องสีข้าว	34 (42.0)	41 (50.6)	6 (7.4)	0 (0.0)	2.35 (0.616)	มาก
4.6 การบรรจุ						
4.6.1 มีการป้องกันการปนเปื้อนจากฝุ่น เศษโลหะ เศษแก้ว เศษพลาสติก และสารเคมี รวมถึงแมลงและอื่นๆ ในบริเวณ หรืออุปกรณ์ใช้บรรจุข้าวกล้องงอก	12 (13.6)	64 (79.0)	6 (7.4)	0 (0.0)	2.06 (0.457)	ปานกลาง

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

n = 81

ประเด็น	ระดับปัญหา					ความหมาย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีปัญหา	ค่าเฉลี่ยของปัญหา	
	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	(SD)	
4.6.2 ภาชนะที่ใช้บรรจุอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ไม่ชำรุด และไม่มีการใช้ภาชนะเก่าที่เคยบรรจุวัตถุอันตรายมาก่อน	0 (0.0)	10 (12.3)	71 (87.7)	0 (0.0)	1.12 (0.331)	น้อย
4.6.3 มีการทวนสอบเครื่องมือเครื่องจักร และอุปกรณ์ก่อนการใช้งานอย่างสม่ำเสมอ	29 (35.8)	52 (64.2)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.36 (0.482)	มาก

จากตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นข้อมูลปัญหาด้านการควบคุมการปฏิบัติงานการดำเนินการปรับปรุงข้าวหอมมะลิของเกษตรกรในอำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร สามารถจัดกลุ่มตามระดับปัญหาทั้งหมด 15 ประเด็น พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกในระดับมาก 3 ประเด็น ระดับปานกลาง 5 ประเด็น ระดับน้อย 5 ประเด็น และไม่มีปัญหา 2 ประเด็น ดังนี้

6.2.1 ระดับปัญหามาก เกษตรกรมีปัญหาด้านการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกในระดับมาก 3 ประเด็น เรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) ข้อ 4.5.1 มีการป้องกันกำจัดฝุ่นที่เกิดจากกระบวนการผลิต 2) ข้อ 4.6.3 มีการทวนสอบเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ก่อนการใช้งานอย่างสม่ำเสมอ และ 3) ข้อ 4.5.3 ผู้ปฏิบัติมีความรู้หรือผ่านการอบรมเรื่องเครื่องสีข้าว ($\bar{X} = 2.72, 2.36$ และ 2.35 ตามลำดับ)

6.2.2 ระดับปัญหามานกลาง เกษตรกรมีปัญหาด้านการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกในระดับปานกลาง 5 ประเด็น เรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) ข้อ 4.5.2 มีการตรวจสอบประสิทธิภาพ และความถูกต้องของเครื่องสีข้าว ก่อนใช้งานทุกครั้ง 2) ข้อ 4.6.1 มีการป้องกันการปนเปื้อนจากฝุ่น เศษโลหะ เศษแก้ว เศษพลาสติก และสารเคมี รวมถึงแมลงและอื่นๆใน

บริเวณ หรืออุปกรณ์ใช้บรรจุข้าวกล้องงอก 3) ข้อ 4.2.2 ล้างข้าวเปลือกหรือข้าวกล้อง ก่อนและหลังการเพาะ 4) ข้อ 4.2.3 เปลี่ยนน้ำที่ใช้แช่ข้าวทุก 4 ถึง 6 ชม.หรือเมื่อเริ่มมีกลิ่นผิดปกติ หรือเริ่มเกิดฟอง 5) ข้อ 4.2.1 ทำความสะอาดภาชนะและอุปกรณ์ก่อนและหลังการเพาะที่ใช้ ($\bar{X}$ = 2.12 ,2.06, 1.83, 1.77 และ 1.69 ตามลำดับ)

6.2.3 ระดับปัญหาน้อย เกษตรกรมีปัญหาดำเนินการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกในระดับน้อย 5 ประเด็น เรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) ข้อ 4.4.1 ทำการลดความชื้นข้าวเปลือกที่ผ่านการเพาะงอกแล้วให้เหลือไม่เกิน 14% 2) ข้อ 4.3 ข้าวเปลือกหรือข้าวกล้องที่เพาะงอกแล้ว ต้องนำไปผ่านความร้อน เพื่อลดปริมาณเชื้อจุลินทรีย์ 3) ข้อ 4.2.4 คัพพะหรือเอมบริโอของข้าวเปลือกหรือข้าวกล้องเจริญออกมายาวกว่า 0.5 - 1.0 มม. 4) ข้อ 4.1.1 ต้องรับซื้อข้าวเปลือกหรือข้าวกล้องที่ได้จากแหล่งที่ได้รับมาตรฐานหรือทราบแหล่งที่มา และ 5) ข้อ 4.6.2 ภาชนะที่ใช้บรรจุอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ไม่ชำรุด และไม่มีการใช้ภาชนะเก่าที่เคยบรรจุวัตถุดิบทรายมาก่อน ($\bar{X}$ = 1.26, 1.22, 1.15, 1.15 และ 1.12 ตามลำดับ)

6.2.4 ไม่มีปัญหา เกษตรกรไม่มีปัญหาดำเนินการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกใน 1 ประเด็น คือ ข้อ 4.1.2 ข้าวเปลือกมีความชื้นไม่เกิน 14% เมล็ดสมบูรณ์ตรงตามพันธุ์ และผ่านการเก็บรักษาเกิน 1 ปี

6.3 ปัญหาด้านการเก็บรักษา การบำรุงรักษาและการสุขาภิบาล การขนส่ง สุขลักษณะส่วนบุคคล การฝึกอบรมและการบันทึกข้อมูล

ตารางที่ 4.13 ปัญหาด้านการเก็บรักษา การบำรุงรักษาและการสุขาภิบาล การขนส่ง สุขลักษณะส่วนบุคคล การฝึกอบรมและการบันทึกข้อมูล

ประเด็น	ระดับปัญหา				ค่าเฉลี่ยของปัญหา (SD)	ความหมาย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีปัญหา		
	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)		
5. การเก็บรักษา						
5.1 สถานที่เก็บรักษาต้องสะอาดถูกสุขลักษณะอากาศถ่ายเทได้ดี	22 (27.2)	53 (65.4)	6 (7.4)	0 (0.0)	2.20 (0.557)	ปานกลาง

n = 81

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

n = 81

ประเด็น	ระดับปัญหา				ค่าเฉลี่ย ของ ปัญหา (SD)	ความ หมาย
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มี ปัญหา		
	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)		
5.2 จัดเรียงผลิตภัณฑ์ข้าวกล้องงอก อย่างเป็นระเบียบ แยกเป็น หมวดหมู่ ไม่ปะปนกันและมีป้าย แสดงที่ชัดเจน	22 (27.2)	59 (72.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.27 (0.448)	ปาน กลาง
5.3 วางผลิตภัณฑ์ข้าวกล้องงอก สัมผัสกับพื้นโดยตรง	0 (0.0)	0 (0.0)	57 (70.4)	24 (29.6)	0.70 (0.459)	ไม่มี ปัญหา
5.4 เก็บรักษาผลิตภัณฑ์ข้าวกล้อง งอกรวมกับวัตถุดิบอันตรายทาง การเกษตร ปุ๋ยหรือสารเคมีอื่นที่เป็น อันตรายต่อการบริโภค	0 (0.0)	52 (64.2)	29 (35.8)	0 (0.0)	1.64 (0.482)	น้อย
6. การบำรุงรักษาและการสุขาภิบาล						
6.1 การทำความสะอาด และ บำรุงรักษาอาคารสถานที่ เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ อย่าง สม่ำเสมอ	28 (34.6)	41 (50.6)	12 (14.8)	0 (0.0)	2.20 (0.679)	ปาน กลาง
7. พาหนะขนส่ง สะอาด ปิดมิดชิด และสามารถป้องกันน้ำได้	0 (0.0)	57 (70.4)	24 (29.6)	0 (0.0)	1.70 (0.459)	ปาน กลาง
8. สุขลักษณะส่วนบุคคล						
8.1 ระเบียบ/ข้อบังคับในการเข้าไป ในบริเวณการผลิต	52 (64.2)	29 (35.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.64 (0.482)	มาก

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

n = 81

ประเด็น	ระดับปัญหา					ความหมาย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีปัญหา	ค่าเฉลี่ยของปัญหา	
	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	จำนวน (%)	(SD)	
8.2 ห้องสุขา และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขลักษณะส่วนบุคคลเพียงพอสำหรับผู้ปฏิบัติงาน	69 (85.2)	12 (14.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.85 (0.357)	มาก
9. การฝึกอบรม เรื่องการปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับสุขลักษณะและความปลอดภัยของอาหารให้กับผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	17 (21.0)	64 (79.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.21 (0.410)	ปานกลาง
10. การบันทึกข้อมูล						
10.1 การบันทึก (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ (2) การรับซื้อวัตถุดิบ(3) กระบวนการผลิต (4) การทำความสะอาดและบำรุงรักษา (5) การขนส่ง (6) ประสิทธิภาพงาน	10 (12.3)	71 (87.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	2.12 (0.331)	ปานกลาง
10.2 การจัดเก็บบันทึกไว้อย่างน้อย 2 ปี	0 (0.0)	21 (25.9)	60 (74.1)	0 (0.0)	1.26 (0.441)	น้อย

ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นข้อมูลปัญหาด้านการเก็บรักษา การบำรุงรักษาและการสุขาภิบาล การขนส่ง สุขลักษณะส่วนบุคคล การฝึกอบรมและการบันทึกข้อมูล การดำเนินการแปรรูปข้าวกล้องงอกหอมมะลิของเกษตรกรในอำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร สามารถจัดกลุ่มตามระดับปัญหาทั้งหมด 13 ประเด็น พบว่า เกษตรกรมีปัญหาตามการปฏิบัติทาง การเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกในระดับมาก 2 ประเด็น ระดับปานกลาง 7 ประเด็น ระดับน้อย 2 ประเด็น และ ไม่มีปัญหา 2 ประเด็น ดังนี้

6.3.1 ระดับปัญหาหนัก เกษตรกรมีปัญหาตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกในระดับมาก 2 ประเด็น เรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) ข้อ 8.2 ห้องสุขา และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขลักษณะส่วนบุคคลเพียงพอสำหรับผู้ปฏิบัติงาน และ 2) ข้อ 8.1 ระบาย/ข้อบังคับในการเข้าไปในบริเวณการผลิต ($\bar{X} = 2.85$ และ 2.64 ตามลำดับ)

6.3.2 ระดับปัญหปานกลาง เกษตรกรมีปัญหาตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกในระดับปานกลาง 7 ประเด็น เรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) ข้อ 5.2 จัดเรียงผลิตภัณฑ์ข้าวกล้องงอก อย่างเป็นระเบียบ แยกเป็นหมวดหมู่ ไม่ปะปนกันและมีป้ายแสดงที่ชัดเจน 2) ข้อ 9 การฝึกอบรมเรื่องการปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับสุขลักษณะและความปลอดภัยของอาหารให้กับผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง 3) ข้อ 5.1 สถานที่เก็บรักษาต้องสะอาดถูกสุขลักษณะอากาศถ่ายเทได้ดี สามารถป้องกันสัตว์เลื้อยคลานสัตว์พาหะนำโรค แมลงศัตรูข้าวแสงแดดและน้ำได้ 4) ข้อ 6.1 การทำความสะอาด และบำรุงรักษาอาคารสถานที่ เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ อย่างสม่ำเสมอ 5) ข้อ 10.1 การบันทึก 6) ข้อ 6.2 มีการป้องกันสัตว์เลื้อยคลาน สัตว์พาหะนำโรคแมลง ผุ่นและผง ปนเปื้อนผลิตภัณฑ์ และ 7) ข้อ 7. พาหนะขนส่ง สะอาด ปิดมิดชิด และสามารถป้องกันน้ำได้ ($\bar{X} = 2.27, 2.21, 2.20, 2.20, 2.12, 1.90$ และ 1.70 ตามลำดับ)

6.3.3 ระดับปัญหาน้อย เกษตรกรมีปัญหาตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกในระดับน้อย 2 ประเด็น เรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) ข้อ 5.4 เก็บรักษาผลิตภัณฑ์ข้าวกล้องงอกรวมกับวัตถุดิบตรายทางการเกษตร ปุ๋ยหรือสารเคมีอื่นที่เป็นอันตรายต่อการบริโภค และ 2) ข้อ 10.2 การจัดเก็บบันทึกไว้อย่างน้อย 2 ปี ($\bar{X} = 1.64$ และ 1.26 ตามลำดับ)

6.3.4 ไม่มีปัญหา เกษตรกรไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตข้าวกล้องงอกใน 2 ประเด็น เรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) ข้อ 6.3 การแยกข้าวกล้องงอกที่ไม่ได้คุณภาพ ของเสียและขยะ ออกนอกบริเวณผลิต และ 2) ข้อ 5.3 วางผลิตภัณฑ์ข้าวกล้องงอกสัมผัสกับพื้นโดยตรง ($\bar{X} = 0.78$ และ 0.70 ตามลำดับ)

6.4 ข้อเสนอแนะ ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินการปรับปรุงข้าวหอมมะลิของเกษตรกร เกษตรกรให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงข้าวหอมมะลิ เรื่องการสนับสนุนการปรับปรุงอาคารสถานที่ผลิตให้เหมาะสมกับการผลิตอาหารและถูกสุขลักษณะ การสนับสนุนการปรับปรุงน้ำใช้ในการผลิต การส่งเสริมให้มีการจัดทำเอกสารควบคุมการปฏิบัติงานของกลุ่ม การส่งเสริมการจัดทำบัญชี รายรับ รายจ่ายในระบบการผลิต การสนับสนุนการต่อยอดผลิตภัณฑ์ การสนับสนุนช่องทางการจัดจำหน่ายและประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ การให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง และอยากให้ภาครัฐส่งเสริม ประสานงานร่วมกันดูแลเครือข่ายตั้งแต่ผู้ผลิตวัตถุดิบถึงปลายทางจำหน่าย